

2005 gegužės 24
Nr. 10

Lietuvos
Katalikų
Bažnyčios
informacijos
centro
leidinys

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Šiame numeryje:

Lietuvos Vyskupų Konferencija

Lietuvos vyskupų laiškas apie okultizmo plitimą 2

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis 4

Spaudos konferencijoje pristatytas
Lietuvos vyskupų laiškas apie okultizmo plitimą 4

Arkiv. S. Tamkevičiaus spaudos konferencija,
minint Pasaulinę visuomenės komunikavimo priemonių dieną 6

Vilniaus arkivyskupijos socialinės veiklos ataskaitos pristatymas 7

Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas 9

Konferencija „Naujoji evangelizacija: evangelizacijos ir
pastoracijos santykis“ 10

Atvirų durų diena Kauno kunigų seminarijoje 11

Jaunimo dienos „Mes atvykome Jo pagarbinti“ 12

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos gyvenimo įvykiai 14

Seminaras apie judėjimo „Šviesa – Gyvenimas“ metodiką 15

Homilijos

NEBIJOKITE
12 eilinis sekmadienis (A) 16

APAŠTALO KELIAS
13 eilinis sekmadienis (A) 17

Bažnyčios dokumentai

Katalikiškojo auklėjimo kongregacija
PAŠVĘSTIEJI ASMENYS IR JŲ MISIJA MOKYKLOJE
(Pabaiga) 18

Bažnyčia pasaulyje

Pirmosios beatifikacijos išskilmės Benedikto XVI pontifikate 28

Sekminių homilijoje popiežius kalbėjo apie
Dievo įsakymų kuriamą laisvę 28

Lietuvos vyskupų laiškas apie okultizmo plitimą

2005 05 19

Brangūs tikintieji, visi geros valios žmonės!

Lietuvoje netyla kalbos apie pranašautojus ir aiškiaregius. Gausėja būrimo salonų, parapsichologų kabinetų, šamanų kursų ir televizijos laidų, kurios propaguoja pačias įvairiausias okultines praktikas. Tikėjimai gamtoje ir nematomame pasaulyje tariamai glūdinčių galių įvaldymu populiarėja, nors jie akivaizdžiai ardo asmens ir bendruomenės vertybinius pagrindus, trukdo kliautis žmogiška patirtimi bei sveiku protu. Vadinamojo *New Age* (*Naujojo Amžiaus*) ezoteriniai kultai, gydymai, su „dvasiniais mokslais“ susieti kovos menų pratimai, likimą bei „vidinę energiją“ „reguliuojančios“ priemonės yra iš esmės nesuderinamos su katalikišku tikėjimu, tačiau jos plinta ir įgyja vis aukštesnį visuomeninį statusą. Kai kurios savivaldybės net imasi šiuos kultus skleisti už mokesčių mokėtojų pinigus.

Klestinčio okultizmo akivaizdoje sąmoningi katalikai turėtų atsigrežti į Bažnyčios mokymą, dar sykį apmąstyti, ką byloja Šventasis Raštas. Naujajame Testamente net septynis kartus persergima saugotis netikrų pranašų. Apie tai Jėzus kalba *Kalno pamoksle*, kurį baigia išpėjimu: „Daugelis man sakys anai dienai atėjus: ‘Viešpatie, Viešpatie, argi mes nepranašavome tavo vardu, argi neišvarinėjome demonų tavo vardu, argi nedarėme daugybės stebuklų tavo vardu?! Tuomet jiems pareikšiu: ‘Aš niekuomet jūsų nepažinojau. Šalin nuo manęs, jūs nedorėliai!’“ (*Mt 7, 22–23*). Šios Evangelijos eilutės tiesiogiai nurodo, kad bus gausu apsimetėlių, pretenduojančių vadintis stebukladariais. Ir iš tiesų istorija mini tūkstančius tokių atvejų.

Bažnyčia ištikimai seka apaštalo Pauliaus nurodymu atidžiai ištyrinėti kiekvieną liudijimą apie pranašystės dovana, kiekvieną apsireikšimą ir labai retai pripažįsta juos tikrais. Yra bruožų, leidžiančių išsyk atpažinti šarlatanus arba piktavalius, nuo kurių Bažnyčia griežtai atsiriboja ir ragina tikinčiuosius jų saugotis. Vienas ryškiausių požymių – kai asmuo gretina save su Jėzumi, sakosi turįs Jo padarytiems stebuklams prilygstančių galių. Tai šėtoniška pretenzija, būtent šėtonas mėgino varžytis su Išganytoju. Velnias nėra išradingas – jis veikia mėgdžiodamas Dievą, prisidengdamas panašiais antgamtiniais sugebėjimais ir taip apgauna patikliusius. Domėjimasis tamsiųjų jėgų veikimu yra didžiai pavojingas. Jokiu būdu neleistina smalsauti ir belstis į ten, kur siaučia demonai, galintys palaužti žmogų, išniekinti jo orumą.

Jaučiame pareigą dar kartą perspėti tikinčiuosius, kad tiek ypatingų antgamtinių galių prisiskyrimas sau ir mėginimas jomis veikti kitus, tiek lengvatikystė, naudojimas magų „paslaugomis“ yra sunki nuodėmė. *Katalikų Bažnyčios katekizmas* aiškiai sako: „Horoskopų patarimai, astrologija, būrimas iš rankos (chiromantija), pranašingų ženklų ir likimų aiškinimas, aiškiaregystė, mediumų paslaugos tik maskuoja norą valdyti laiką, istoriją, galiausiai ir žmones, o drauge padaryti sau palankias paslaptingas jėgas. Visa tai nesiderina su vien Dievui privaloma garbe ir mylinčios Dievo baimės kupina, vien Jam priklausoma mūsų pagarba“ (2116). „Bet kokia *magija* ar *žyniavimas*, kuriais norima sau pajungti slaptas jėgas, kad jos tarnautų, ir įgyti antgamtinės galios kitiems žmonėms – nors tai būtų daroma ir gydymo sumetimais, yra sunkus nusižengimas prieš religingumo dorybę“ (2117).

Norime persergėti tuos, kurie sako, kad netiki astrologija, pranašystėmis, magija ir tik pramogauja, skaitydami horoskopus ar eidami išsiburti. Tai lengvabūdiškas santykis su nuodėme, kuris anksčiau ar vėliau ima kelti pavojų sielos išganymui. Nors iš pradžių horoskopai, amuletai ar feng šui taisyklės gali atrodyti tik nekaltas pasilinksminimas, bet nejučia tie dalykai tampa artimi, svarbūs, įsitvirtina ir sieloje, ir sąmonėje. Jie atitraukia žmogaus dėmesį nuo Dievo veiklos galybės, kyla pavojus atverti kelią Dievui priešingų dvasių pasireikšimui. Mūsų pasaulyje nuolat vyksta kova tarp gėrio ir blogio. Šėtonas, jo darbai yra skaudi realybė – niekas negali pasakyti, kada priartėjama prie slenkščio, už kurio žmogus patenka į demonų rankas.

Turime žvelgti tiesiai į akis – yra nemažai katalikų, net nuolat pamaldas lankančių žmonių, kurie naudojami burtininkų paslaugomis ir seka okultiniais mokymais. Tai didelis iššūkis ir rimtas išbandymas visiems sąmoningiems krikščionims, bendruomenėms ir jų dvasiniams vadovams kunigams, katechetams ir katalikų žiniasklaidai. Nevenkime svarstyti šių dalykų, atmeskime manipuliaciją „energijos“ sąvoka, aiškiai kalbėkime apie tai, kuo skiriasi evangeliniai stebuklai nuo magų ir ekstrasensų veiklos. Su dar didesniu apdairumu vertinkime piligrimystes ir kitas pamaldumo formas, kurios kreipia tikinčiųjų dėmesį į Bažnyčios nepripažintus apsireikšimus bei stebuklus. O pirmiausia – liudykime visišką pasitikėjimą Dievo Gailestingumu, idant nuklydusiems, susipainiojusiems, pasimetusiems mūsų broliams būtų aiškiai rodomas tikrasis kelias ir tikroji šviesa.

Katalikų Bažnyčia visuomet skelbė, jog prietarai, burtai, magija ir visoks okultizmas yra blogis, kuris gali turėti pražūtingų padarinių asmens psichinei sveikatai ir jo dvasios būsenai. Esame įsitikinę, kad Lietuvoje šiandien veikiančios gausios ir įvairios okultinės institucijos, platinančios maginį pasaulėvaizdį, yra rimta visos visuomenės problema. Žlugdydamas asmens iniciatyvą, pasitikėjimą savimi, orumą ir atsakomybę, nutraukdamas socialinio solidarumo saitus okultizmas kelia grėsmę aiškiais principais ir tarpusavio pasitikėjimu pagrįstam žmonių bendrabūviui.

Okultinės praktikos atima iš žmogaus jam Dievo dovanotą laisvę spręsti, pasirinkti, kuri neatsiejama nuo atsakomybės už savo veiksmus. Patikėdamas būrėjais žmogus pats save paverčia silpnu, bejėgiu padaru, dėl kurio nesėkmių kalta „bloga akis“ ar „nelemtas planetų išsidėstymas“, kuris nieko nebegali savo gyvenime pakeisti, nes „karmos diagnostika“ esą atskleidžia ką nors nepalankaus. Elementariais nurodymais, ką kurią dieną daryti ir ko nedaryti, magai ima kontroliuoti asmenį it marionetę; žmogus nė pats nepajunta, kaip atsisako savarankiškų sprendimų ir virsta žaisliuku savanaudžiui, o gal ir piktavalių rankose. Ypač rimtą pavojų dvasiniam asmens integralumui kelia dalyvavimas iš Rusijos atvykstančių šamanų ritualuose.

Vakarų pasaulyje, o ypač posovietinėse šalyse pranašautojų, aiškiaregių, dvasinių gydytojų ir kitokių „ypatingų sugebėjimų“ turėtojų pastaraisiais dešimtmečiais nuolat gausėja. Jų „paklausą“ sukuria tradicinį tikėjimą prardę žmonės, svarbiomis savo gyvenimo akimirkomis puolantys ieškoti greitų bei paprastų atsakymų į opiausius klausimus. Tokius atsakymus siūlo astrologai, būrėjai, ekstrasensai ar kitaip pasivadinę žiniuonys. Liūdna ir apmaudu, kad šiuos tariamus problemų sprendimus propaguoja žiniasklaida ir visuomenės įžymybės. Dešimtytys žurnalų ir mažiausiai penkios lietuviškų televizijos programų laidos nuolat populiarina okultines bei magines praktikas ir tokių „paslaugų“ teikėjus. Bemaž visais informacijos kanalais nevaržomai skelbiama pranašautojų ir ekstrasensų reklama. Žiniasklaidos vidinės atsakomybės klausimas šiuo atveju iškyla itin aštriai.

Stebina tai, kad visiškai ignoruojami Lietuvoje veikiantys teisės aktai, etikos kodeksai, kurie numato piliečių teisių gynimą, jų apsaugą nuo žalingo okultinių praktikų poveikio. Pavyzdžiui, Lietuvos radijo ir televizijos komisija yra patvirtinusi „Televizijos programų rengimo ir transliavimo nuostatas“, kurios aiškiai ir tinkamai apibrėžia paranormalių reiškinių, ezoterinių dalykų rodymo sąlygas bei laiką. Tačiau nei pati komisija, nei kitos institucijos nesiėmė priemonių, kad minėtas dokumentas įgytų visavertę teisinę galią, o jį akivaizdžiai pažeidžiančių laidų transliavimas būtų nutrauktas. Tą patį galima pasakyti ir apie gydymo, psichologinės pagalbos paslaugas siūlančius žiniuonių skelbimus. Valstybės pripažįstamos, licencijuojamos medicinos ir psichoterapijos paslaugos turėtų būti aiškiai atskirtos nuo magų veiklos. Sunkiai pateisinama situacija, kai tradicinių religinių bendruomenių labdaringose globos ir rūpybos įstaigose dirbantys asmenys privalo turėti socialinių darbuotojų, pedagogų ir medikų diplomus, tuo tarpu „energetinio gydymo“ klinikų savininkams jokie reikalavimai nekeliama.

Žmones dažnai patraukia, suvilioja solidžiai skambantys okultinių institucijų pavadinimai. Manytume, kad Švietimo ir mokslo ministerija bei Mokslo taryba turėtų neleisti parapsichologams ir būrėjams registruoti savo įstaigų kaip „institutų“, „akademijų“, „universitetų“, „kolegijų“ ir „mokslo centrų“. Apmaudu, kad žurnalistai jau išrado naują eksperto tipą – burtininką arba raganą, kurie kviečiami pareikšti savo vertinimus svarbiais visuomenės gyvenimo klausimais. Pagarba nuomonių įvairovei paverčiama farsu, kai rengiamos viešos diskusijos, kuriose mokslininkai ir burtininkai pristatomi kaip lygiaverčiai pašnekovai. Pasitikėjimas demokratija gali rimtai susvyruoti, jei „laisvių ir teisių“ principais bus naudojamosi tarsi širma šarlatanizmui, žmonių apgaudinėjimui ir net fizinei bei psichinei sveikatai pavojingiems eksperimentams pridengti.

Labai nerimą kelia, kad okultinės praktikos braunasi į nepilnamečių pasaulį. Norisi tikėti, kad pedagogai nesunkiai atskiria Hario Poterio ir kitus meninės išmonės pagimdytus „burtus“ nuo sparčiai plintančių būrimo knygų ir vaizdajuosčių su juoko nekeliančiomis instrukcijomis, kaip iškviešti dvasias ir bendrauti su mirusiais. Žinomas ne vienas atsitikimas, kai spiritizmą išmėginusiems mokiniais prireikė rimtos psichologų pagalbos. Ar tėvai dar gali būti tikri, kad jų atžalos nesusidurs su ezoteriniais mokymais valstybinėse švietimo įstaigose, jei Lietuvos vaikų ir jaunimo centre jau mėginta įsteigti astrologijos būrelį?

Nuoširdžiai viliamės, jog visuomenėje pakanka geravalių ir išmintingų žmonių, kurių pastangos įveiks grėsmingą okultizmo suvešėjimą, apsaugos Lietuvą nuo dar didesnio blogio įsiveržimo. Melskime Viešpatį, kad Jis padėtų mums išlaikyti stiprų ir sąmoningą ryšį su tikroju Apreiškimu ir meilės Evangelija. Tik visiškas pasitikėjimas Dangiškuoju Tėvu suteiks mums taip trokštamą dvasios ramybę ir gyvenimo pilnatvę.

Lietuvos vyskupai

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Gegužės 11 d. Vilniuje vykusiame Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenariniame posėdyje dalyvavo visi Lietuvos vyskupai ordinarai ir augziliarai. Kartu su Lietuvos vyskupais posėdžiavo apaštališkasis nuncijus arkiv. Peteris Stephanas Zurbriggenas ir nunciatūros patarėjas mons. Charles Balvo. Mons. Balvo praėjusį mėnesį buvo nominuotas arkivyskupu ir paskirtas apaštališkuoju nuncijumi Naujojoje Zelandijoje bei Ramiojo vandenyno salų kraštuose. Lietuvos vyskupai padėjo mūsų šalyje savo misiją baigiančiam arkivyskupui nominatui Balvo už jo darbą Bažnyčios labui Lietuvoje ir palinkėjo Dievo palaimos einant naujas pareigas.

Nuncijus arkiv. Zurbriggenas pranešė, kad Apaštalu Sostas pritarė Lietuvos Vyskupų Konferencijos šių metų pradžioje priimtam sprendimui leisti pasauliečiams, turintiems deramą bažnytinės teisės kvalifikaciją, eiti bažnytinių teismų teisėjų pareigas, kaip numato Kanonų teisės kodekso kan. 1421.

Vyskupai grįžo prie ankstesniame posėdyje pristatytų ir po to vyskupijose apsvastytų bendrųjų taisyklių, pagal kurias vyskupijoms priklausantys juridiniai asmenys turės tvarkyti finansų apskaitą. Buvo iš principo pritarta patobulintam taisyklių projektui, numatančiam, kaip suvienodinti iki šiol įvairiose vyskupijose buvusias skirtingas finansinių knygų ir ataskaitų formas. Naujoji finansų apskaitos tvarka, kurią rengiant atsižvelgta į bažnytinę teisę bei į valstybės taikomų supaprastintų apskaitos reikalavimų modelį, bus įvesta nuo ateinančių metų pradžios. Iki to laiko bus patvirtinti finansinių knygų pavyzdžiai ir kita reikalinga dokumentacija.

Posėdyje kalbėta apie Lietuvą užtvindžiusią okultinių praktikų bangą, išreikštas susirūpinimas dėl okultizmo keliamų pavojų dvasinei bei fizinei žmonių sveikatai. Vyskupai šiuo klausimu parengė išsamų laišką tikintiesiems ir visuomenei, kuris bus paskelbtas kitą savaitę planuojamos surengti spaudos konferencijos metu.

Artimiausiu laiku bus išspausdinti ir išplatinti trys nauji apeigynai, kurie yra parengti bei aprobuoti: Šv. Komunija ir Eucharistijos slėpinio kultas ne Mišių metu, Atgailos apeigos ir Ligonių patepimo apeigos. Nuspręsta LVK Liturginėje komisijoje baigti dar dviejų – Diakonų ir kunigų šventinimo bei Bažnyčių konsekracijos – apeigynų patvirtinimo procedūrą, idant būtų galima jų tekstus pateikti Šventajam Sostui aprobuoti.

Vyskupai aptarė policijos kapeliono kun. Aušvydo Belicko pateiktus duomenis apie sielovados policijos komisariatuose padėtį: iki šiol pareigūnus ir jų šeimas dažniausiai aptarnaudavo vietos klebonai. Nutarta, jog prasminga turėti kapelionus kiekviename komisariate, aiškiau apibrėžti jų tarnystę bei oficialiai informuoti tuos kunigus, kuriems greta jau turimų klebono ar vikaro pareigų pavesta ir ši sielovados sritis.

Kitas LVK plenarinis posėdis įvyks š. m. rugsėjo 20–21 d. Telšiuose.

Vyskupų Konferencijos sekretoriatas

Spaudos konferencijoje pristatytas Lietuvos vyskupų laiškas apie okultizmo plitimą

Gegužės 19 d. Lietuvos Vyskupų Konferencijos (LVK) sekretoriatare surengtos spaudos konferencijos metu žiniasklaidos atstovams pristatytas vyskupų ganytojiškas laiškas apie okultizmo plitimą. Konferencijoje dalyvavo LVK pirmininkas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, LVK generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas, br. Arūnas Peškaitis OFM.

Šventimai

Vilniaus arkivyskupijoje

Balandžio 16 d. Vilniaus arkikatedroje bazilikoje vyskupas Juozas Tunaitis kunigais įšventino Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminariją baigusius šios vyskupijos diakonus: **Ruslaną Vilkelį, Andrejų Bogdevičių** ir **Valdemarą Lisovskį**.

Vilkaviškio vyskupijoje

Gegužės 8 d. Vilkaviškio katedroje Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila kunigais įšventino **Donatą Rolskį, Rimantą Simanavičių** ir **Romualdą Vitkovskį**.

-VK-

Kaišiadorių vyskupijoje

Gegužės 8 d. Kaišiadorių Kristaus Atsimainymo katedroje Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis kunigais įšventino Kaišiadorių vyskupijos diakoną **Kęstutį Dvarecką**. K. Dvareckas (gim. 1981 m.) 1998 m. įstojo į Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminariją; vėliau studijas tęsė Erfurto (Vokietija) kunigų seminarijoje, kurią baigė 2004 m.; tais pačiais metais įšventintas diakonu.

-KŠ-

Paskyrimai

Panevėžio vyskupijoje

Kun. **Saulius Filipavičius** atleistas iš Anykščių dekanato dekanato pareigų.

Kun. **Stanislovas Krumpliauskas** paskirtas Anykščių dekanato dekanu.

-P-

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Donatas Rolskis** paskirtas Šakių parapijos vikaru.

Kun. **Rimantas Simanavičius** paskirtas Aukštosios Panemunės parapijos vikaru ir Kauno Mato Šalčiaus vidurinės mokyklos kapelionu.

Kun. **Romualdas Vitkovskis** paskirtas Kazlų Rūdos parapijos vikaru.

-VK-

Kaišiadorių vyskupijoje

Kun. **Kęstutis Dvareckas** paskirtas Kaišiadorių Kristaus Atsimainymo parapijos vikaru ir Kaišiadorių vyskupijos jaunimo centro dvasios vadovu.

-KŠ-

Pranešimas

Kovo 31 d. vyskupo Jono Kaunecko dekretu, siekiant praktiškesnio Panevėžio vyskupijos administracinio suskirstymo, buvo reorganizuotos Zarasų ir Rokiškio dekanatų ribos. Iki šiol Zarasų dekanatui priklausiusi Aleksandravėlės šv. Pranciškaus Serafiškojo parapija priskirta Rokiškio dekanatui.

-P-

Panevėžio kunigų susirinkimas Vilniuje

Gegužės 9 d. Panevėžio vyskupijos kunigų susirinkimas buvo surengtas Vilniuje. Vyskupas Jonas Kauneckas kartu su vyskupijos kunigais aukojo šv. Mišias Aušros Vartų Švč. M. Marijos Gailestingumo Motinos koplyčioje. Po šv. Mišių visi kunigai drauge su savo vyskupu susirinkimą pratęsė Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje. Buvo surengta ekskursija po seminariją. Po to konferencijų salėje kunigai susitiko su seminarijos vadovybe. Seminarijos rektorius pasidalijo su jais būsimųjų kunigų ugdymo rūpesčiais.

-P-

Vaikų gerovės centrai „Pastogė“ – 10

Šiomet sukanka 10 m., kai Lietuvos *Caritas* organizacijai kilo mintis Kaune steigti pagalbos centrą Kauno miesto vaikams, patyrusiems fizinį bei psichologinį smurtą ir netekusiems tėvų globos, taip pat tokių vaikų tėvams, vaikų globėjams ir įtėviams.

Buvo parengtas projektas, per *Caritas* gautos pirmosios lėšos iš Nyderlandų jungtinio fondo ir, Kauno miesto savivaldybei parėmus *Caritas* idėją, Kauno miesto taryba 1995 m. įsteigė Vaikų gerovės centrą (VGC) „Pastogė“. Kauno m. savivaldybė su Lietuvos *Caritas* pasirašė bendradarbiavimo sutartį.

Vaikų gerovės centro „Pastogė“ įkurta globojančių šeimų tarnyba parenka, apmoko ir įvertina pageidaujantį globoti asmenis, teikia jiems įvairias socialines paslaugas. Pagalbos šeimai tarnyba teikia socialines paslaugas vaiko tėvams, kad vaikas galėtų sugrįžti pas savo biologinius tėvus. Centre veikia vaikų skyrius – laikina pastogė vaikams, netekusiems tėvų globos, kur vaikas gauna reikiamą ugdymą, mokymą ir išlaikymą, ginamos jo teisės ir interesai. Centro

Kardinolas A. J. Bačkis trumpai pristatydamas laišką sakė, kad vyskupai susirūpinę dėl Lietuvoje plintančios įvairios okultinės praktikos propagavimo. Kardinolas atkreipė dėmesį, kad šis vyskupų laiškas pirmiausia skiriamas katalikams, nes, deja, gana dažnai pasitaiko, kad jie naudojami visokių burtininkų paslaugomis ar vadovaujasi okultiniais mokymais. Jiems primenama, kodėl tokia praktika nesuderinama su Katalikų Bažnyčios mokymu ir yra vertinama kaip sunki nuodėmė. Laiške taip pat argumentuojama, kodėl tai yra ne vien asmenišką krikščionių reikalas, bet ir visos visuomenės rimta problema. „Tai žlugdo asmens iniciatyvą, pasitikėjimą savimi, žmogiškąjį orumą, o dažnai veda ir į liguistą priklausomybę, ardo bendruomenės vertybinius pagrindus, sutraukia socialinio solidarumo ir tarpusavio pasitikėjimo saitus“, – teigė kard. A. J. Bačkis. Galiausiai laiške vyskupai apgailestauja, kad žiniasklaidoje daugiausia propaguojamos bei reklamuojamos okultinės praktikos ir visokie burtininkai, jiems dažnai suteikiamas aukštas visuomeninis statusas, jie pristatomi kaip „ekspertai“ ir taip beveik sulyginami su tikrais mokslininkais ir specialistais. Kardinolas išreiškė viltį, kad žurnalistai bei visi geros valios žmonės apsaugos pirmiausia jaunimą nuo šio grėsmingo okultinių praktikų propagavimo ir visuomenės gyvenimo problemas spręs drauge prisiimdami atsakomybę.

LVK pirmininko kard. A. J. Bačchio teigimu, šis ganytojiškas laiškas buvo rengiamas konsultuojantis su ekspertais, todėl į jo pristatymą pakviestas naujųjų religijų specialistas psichologas br. Arūnas Peškaitis OFM. Anot A. Peškaičio OFM, labai svarbu, kad šiuo laišku vyskupai kreipiasi ir į katalikus bei visus krikščionis, ir į visą visuomenę. „Ir pastoracinėje veikloje, ir kaip specialistui tenka labai dažnai susidurti su tuo, jog krikščionis nelaiko nuodėme lankytis pas burtininkus. Televizijos išpopuliarintus „ekspertus“ užplūstantys žmogeliai bando „gydytis“ ar spręsti gyvenimo problemas, kol galiausiai jiems prireikia rimtos medikų pagalbos, dažnai tai baigiasi ir apsėdimais“, – sakė jis. Pasak br. A. Peškaičio, ir išsamūs Vokietijoje atlikti tyrimai, ir jo patirtis rodo, kad dauguma (apie 70–80 proc.) žmonių, kurie naudojami burtininkų paslaugomis, vėliau pajuto sunkias pasekmes – įvairias fobijas, savijautos sutrikimus, psichologinę ar dvasinę priklausomybę nuo juos „gydžiusiųjų“. Br. Arūno teigimu, per pastarąjį pusmetį ypač padaugėjo prašančių konsultacijos dėl tokių sutrikimų. Tai, matyt, susiję su daugybe televizijos laidų, propaguojančių visokias ezoterines paslaugas, nepaisant net oficialių valstybės įstaigų nuostatų, reglamentuojančių parnormalių reiškinių rodymo sąlygas ir laiką. Tuo tarpu atsakingos valstybės institucijos nepadarė nieko, kad žmonės būtų pakankamai informuojami apie jiems gresiančius pavojus „gydantis“ pas tokius šarlatanus. „Todėl brandi pilietinė visuomenė privalo susirūpinti ir padėti savo nariams, suteikdama jiems sąmoningo pasirinkimo galimybę“, – sakė br. A. Peškaitis.

Atsakydamas į žurnalistų klausimą, ką Bažnyčia šiandien teigia apie egzorcizmus, kardinolas A. J. Bačkis sakė, kad Bažnyčia, kaip ir visada, į tai žiūri rimtai ir būtent todėl siūlo, kad pirmiausia būtų itin kompetentingai išsiaiškinta, ar tai ne psichologinis sutrikimas ar liga, ir tik tada gali būti nustatyta, kad tai – piktosios dvasios apsėdimas. Tam reikia specialiai pasirengusių kunigų. Jų nėra daug, tačiau keli yra ir jie atlieka savo tarnystę. Į klausimą, ar visos magijos formos yra blogos, br. A. Peškaitis atsakė, kad Bažnyčia iš esmės atmeta bet kokias magijos formas, nors dažnai patys „burtininkai“ aiškina, jog jie nieko naujo nedarą, kad tai net ir šventieji yra darę, kad tai „baltoji“, o ne blogoji „juodoji“ magija ir pan. Anot A. Peškaičio, keliais žodžiais esminį skirtumą tarp krikščioniškojo požiūrio ir magijos būtų galima nusakyti taip: magija siekia pajungti sau slaptąsias jėgas, įgyti antgamtinių galių kitiems žmonėms, o Katalikų Bažnyčia skelbia visišką pagarbą kitam asmeniui bei dialogą, partnerišką santykį su antgamčiu. Papildydamas mons. G. Grušas atkreipė dėmesį, kad Bažnyčia labai atsargiai žiūri į įvairius „apsireiškimus“ ir kitus dvasinius reiškinius, kadangi pik-

tosioms dvasioms būdinga apsimesti geromis – „persidažyti baltai“. Jis taip pat pabrėžė, kad prieš keletą metų buvo bandyta net per Švietimo ir mokslo ministeriją pasiekti mokytojus ir mokyklas, pristatant jiems neva pažintinį dokumentą apie Lietuvos okultizmo tradicijas. Žurnalistų paklaustas, kaip pati Bažnyčia sieks patraukti žmones nuo okultizmo pas save, kard. A. J. Bačkis teigė, jog iš tiesų vyskupai yra susirūpinę, kad žmonės per mažai žino, regis, apie akivaizdžius dalykus, kurių aiškiai moko Katalikų Bažnyčios katekizmas, todėl skelbiamas ir šis laiškas, stengiamasi šviesti ir visais kitais prieinamais būdais. Tačiau kardinolas drauge išspėjo, kad okultizmas – tai pavojus ne vien katalikams, bet ir visai visuomenei, todėl ir valstybės institucijos, ir žiniasklaida, ir visa sąmoninga bei išmintinga visuomenė turėtų tuo atsakingai rūpintis.

Arkiv. S. Tamkevičiaus spaudos konferencija, minint Pasaulinę visuomenės komunikavimo priemonių dieną

Gegužės 8 d. Katalikų Bažnyčia minėjo 39-ąją Pasaulinę visuomenės komunikavimo priemonių dieną. Ta proga gegužės 6 d. Kauno kurijoje arkivyskupas Sigitas Tamkevičius surengė jau tradicine tapusią spaudos konferenciją, kurios metu žurnalistams trumpai pristatė šiai dienai skirtą popiežiaus Jono Pauliaus II laišką, taip pat keliems žiniasklaidos atstovams įteikė „Bažnyčios kronikos“ fondo apdovanojimus už krikščioniškųjų vertybių puoselėjimą per visuomenės komunikavimo priemones.

Pasveikinęs žurnalistus su jų švente, kuri šiais metais beveik sutampa su Lietuvoje švenčiama Spaudos laisvės atgavimo diena, arkivyskupas S. Tamkevičius sakė, kad Bažnyčia tądien ne tik parodo dėmesį žurnalistams, bet ir meldžiasi už juos. Ganytojas pakvietė visus galinčius bei norinčius į Kauno arkikatedrą gegužės 8 d. kartu pasimelsti už besidarbuojančius įvairiose žiniasklaidos priemonėse.

Pristatydamas Šventojo Tėvo šios dienos proga parašytą laišką, arkiv. S. Tamkevičius citavo popiežiaus parinktą šv. Jokūbo laiško ištrauką: „Iš tų pačių lūpų plaukia ir laiminimas, ir prakeikimas. Bet taip, mano broliai, neturi būti“ (*Jok 3, 10*). Ganytojo nuomone, šioje citatoje labai trumpai ir tiksliai nusakomi Bažnyčios lūkesčiai žiniasklaidos atžvilgiu – kad iš jos sklįstų ne pyktis, pagieža, skaldymas, bet žmonių vienijimas, tiesos, savitarpio supratimo, bendrystės siekis.

Arkivyskupas, remdamasis popiežiaus laiško mintimis, atkreipė dėmesį, kaip nuostabiai žiniasklaida pasitarnavo Pietryčių Azijos cunamio tragedijos akivaizdoje, kai labai operatyvios informacijos dėka ir Lietuvos tikintieji paaukojo neregėtai daug lėšų. Kaip kitą pavyzdį arkivyskupas prisiminė didžiulį žiniasklaidos indėlį nušviečiant popiežiaus mirties, laidotuvių bei konklavos įvykius, kai, pasak ganytojo, „iki šiol neregėto žiniasklaidos dėmesio dėka turbūt daugelio žmonių širdys buvo atvertos Evangelijos tiesai“. Tačiau ganytojas taip pat apgailestavo, kad „praėjus vos keletui dienų vėl grįžo apgailėtinos temos, kurių rimtoje Lietuvos žiniasklaidoje neturėtų būti“. Kaip vieną iš tokių arkivyskupas paminėjo prieš keletą dienų vieno, labai solidžiu save laikančio, dienraščio publikaciją, kurioje, nepaisant rimtajai žiniasklaidai būdingo padorumo ir elementarios etikos, apibendrintai ant „Kauno arkivyskupijos kunigų bei klierikų“ neva prostitutės lūpomis papilta purvo.

Cituodamas popiežiaus mintis, kad „pirmiausia patys komunikotojai turėtų savo gyvenime praktikuoti vertybes bei elgsenas, kurias norėtų perteikti kitiems“, arkiv. S. Tamkevičius pabrėžė, jog žurnalistai bei visi komunikacijos srityje dirbantys asmenys turėtų ne tik žinoti, bet ir laikytis etikos normų taip, kaip geri kunigai, nes tik tuomet galima sąžiningai

įvaikinimo tarnyba rūpinasi įtėvių paieška. Vaikų linija, kuriai talkina savanoriai, teikia nemokamą psichologinę pagalbą telefonu ir dalyvauja kuriant pagalbos vaikams telefonu tarnybų sistemą Lietuvoje.

Anot VGC „Pastogė“ direktoriaus R. Kukauskio, centro globojančių šeimų tarnybos vadovės D. Matulevičiūtės ir centro įvaikinimo tarnybos vadovės K. Radvilienės, daugėjant beglobių vaikų, kasmet vis mažėja šeimų, norinčių laikinai globoti likusius be tėvų globos vaikus arba juos įvaikinti (į savo šeimą sugrįžta apie 60 proc. vaikų). Surasti ir parinkti tinkamus globėjus vaikams – svarbi ir atsakinga misija, kuriai centro darbuotojai teikia ypatingą dėmesį: su pareiškusiais norą globoti vaikus žmonėmis daug bendraujama, jie mokomi bendravimo su vaikais įgūdžių, susipažįstama su jų buities sąlygomis, žmogiškomis savybėmis bei motyvais globojamo vaiko atžvilgiu. Per beveik 10 m. centras padėjo apie 600 vaikų, likusių be tėvų globos, surasti laikiną arba nuolatinę šeimą arba sugrįžti į savo namus. Šiuo metu kasmet per 3000 vaikų netenka tėvų globos (Kauno mieste apie 300).

Šiuo metu centras bendradarbiauja su 75 šeimomis. 56 šeimose ir centro vaikų skyriuje globojama per 100 nukelerių iki 18 metų amžiaus vaikų, rengiama 13 įtėvių šeimų, dirbama su 28 biologinėmis globojamo vaiko šeimomis ir 3 vaiko globėjais giminaičiais, 53 vaikai, kurie grįžo į savo šeimą, yra stebimi. Labiausiai globėjų stokoja kūdikiai ir paaugliai.

-jp-

Prisiminta ses. Joana Juozapaitytė

Gegužės 9 d. Šiaulių šv. Ignaco Lojolos bažnyčioje Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis aukojo šv. Mišias už Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacijos seserį Joaną Juozapaitytę. Buvo minimos dvidešimt penktosios jos mirties metinės. Vyskupas per pamokslą šią pirmąją kongregacijos seserį bei vyresniąją apibūdino kaip tą, kuri sunkiais laikais sugebėjo nepaprastai mylėti Viešpatį ir džiugiai jam tarnauti. „Mes džiaugiamės, kad dvidešimt penkerių metų laikotarpis neužpustė jos gyvenimo žingsnių, bet dar ryškiau jie atsiskleidė mūsų dienų pasaulyje ir šiandien kalba mums apie džiugų tarnavimą Viešpačiui“, – kalbėjo ganytojas.

Po šv. Mišių šalia bažnyčios esančioje tėvo Benedikto Andruškos katalikiškoje mokyklėlėje susirinko giminės, draugai, artimieji, kongregacijos seserys ir visi tie, kurie norėjo prisiminti švelniai Jone vadinamą seserį. Tos pačios kongregacijos sesuo Danė Šlapkauskaitė priminė, kad Joana Juozapaitytė kartu su tėvu Masilioniu naują kongregaciją ryžosi kurti 1947 m., kai buvo uždarinėjami vienuolynai, o tikintieji terorizuojami ir tremiami į Sibirą. Vakaro metu buvo skaitomos sesers dienoraščio ištraukos, kuriose atsispindi tikrai nelengvas apsisprendimas palikti tėviškę ir eiti nauju, nežinomumu, pavojingu, tačiau Dievo paskirtu keliu. Doc. Danė Šlapkauskaitė prisiminė, kad Jonė stengėsi gyventi džiaugsmingą Kristaus aukos gyvenimą. Pasitelkdama nuotraukas bei slaptuosius pagrindinio vienuolyno istoriją pasakojančius piešinius, ses. Danė vaizdžiai atskleidė pagrindinius Jonės gyvenimo ir vienuolyno kūrimosi bei gyvavimo epizodus.

Pasidalyti savo prisiminimais buvo pakviesti artimieji, seserį Joaną Juozapaitytę pažinoję žmonės. Džiaugsmingas akimirkas, patirtas gražuose Jonės įkurtos kongregacijos namuose, prisiminė ir vysk. Eugenijus Bartulis. Susitikimą pajvairino docento Juozo Lyguto kartu su Donata ir Jurga atliekami muzikiniai kūriniai.

-irat-

Dėl prelado M. Krupavičiaus jamžinimo

Gegužės 6 d. Kauno miesto savivaldybės mero pavaduotojo Kazimiero Kuzminsko kabinete buvo susirinkusi prelado Mykolo Krupavičiaus jamžinimo iniciatyvinė grupė (vadovas mons. Lionginas Vaičiulionis), kuri svarstė klausimą dėl prelo M. Krupavičiaus atminimo jamžinimo, minint jo 120-ąsias gimimo ir 35-ąsias mirties metines. Iki gegužės pabaigos numatyta parengti ir išleisti lankstinuką apie prelo M. Krupavičiaus nueitą gyvenimo kelią, jo esminius nuopelnus Lietuvai ir Bažnyčiai.

Siūlyta sukurti interneto puslapį, kuriame būtų informuojama apie renginius, skirtus prelatui jamžinti, būtų pateikiami pagrindiniai jo gyvenimo bruožai ir raginama visus galinčius prisidėti prie prelo M. Krupavičiaus atminimo jamžinimo.

Lietuvos krikščionių demokratų Jaunimo sekcija liepos mėnesį planuoja or-

atlikti savo darbą – skelbti tiesą, ne prasimanymus, skelbti gyvybės, bet ne mirties kultūrą, griauti sienas, nutiesti tiltus, bet ne skaldyti visuomenę.

Atsakydamas į žurnalistų klausimą, kokias sąsajas arkivyskupas mato tarp šiemetinio popiežiaus laiško bei „tautų tarpusavio supratimo“ temos ir šiuo metu lyg vėl bandymo supriešinti lietuvių bei rusų tautas, minint II pasaulinio karo pabaigą, ganytojas sakė, kad, viena vertus, „Bažnyčios žmonės – kunigai, vienuoliai, pasauliečiai – daug prisidėjo ir kovoje su nacizmu, ir gelbėdami labiausiai tuo metu kentėjusius žydus (ko vertas jau vien prel. St. Jokūbauskio, kurio 125 m. jubiliejų minėsime šio mėnesio pabaigoje, pavyzdys!), o ką ir kalbėti apie pasipriešinimo sovietų okupacijai kovas“. Tačiau, kita vertus, pasak arkivyskupo, „yra labai neteisinga kalbėti apie susitaikymą, negrindžiant jo tiesa“, kai valstybės vadovai kviečiami neva susitaikymo vardan visi drauge švęsti pergalės dieną. „Pats kvietimas susitaikyti, be abejo, yra pozityvus, ir Bažnyčia tam nuolat kviečia. Tačiau ne bet kokiomis sąlygomis, nes jeigu susitaikymas grindžiamas melu, tuomet tai tampa žingsniu atgal – į vergovę, o į laisvę kelias grindžiamas tik tiesa!“ – sakė arkivyskupas.

„Bažnyčios kronikos“ fondo apdovanojimais žurnalistams

Po to arkivyskupas S. Tamkevičius „Bažnyčios kronikos“ fondo vardu tradiciškai apdovanojo keletą žurnalistų. Ganytojo teigimu, „tai, jog pasirenkame tik kelis, paprastai – vieną katalikiškosios, antrą – pasaulietinės žiniasklaidos atstovą, dar nereiškia, kad nėra ir kitų, vertų pripažinimo bei padėkos, greičiau atvirkščiai – tai, kad jau septinti metai atsiranda vis naujų, tikrai vertų būti žurnalistikos pavyzdžiu kolegoms, rodo, jog turime kuo pasidžiaugti, nes yra puikių žurnalistų, o Bažnyčia pastebi kiekvieno nuoširdų indėlį šiame taip svarbiame visuomenės komunikavimo darbe“. Šiais fondo apdovanojimais siekiama paskatinti visus žiniasklaidos darbuotojus savo darbu prisidėti prie gėrio skleidimo bei Evangelijos vertybių puoselėjimo. Šį kartą arkivyskupas apdovanojo ir padėkos diplomus įteikė:

Jūratei Kuodytei už nuoseklumą su atsidavimu ir kantrybe rengiant Katalikų radijo *Mažosios studijos* laidas; už jautrų dėmesį paprastam, net atokiausiame miestelyje gyvenančiam žmogui, gilinimąsi į pačių įvairiausių bendruomenių, judėjimų, tarnysčių veiklą; už priešinimąsi rutinai, išoriškam blizgesiui, veidmainystei tiesiais ir esmę apčiuopiančiais klausimais; už kūrybišką Evangelijos vertybių skelbimą, pagarbų ir įtaigų religinių išgyvenimų bei asmeninių liudijimų pristatymą;

Mykolui Drungai už ilgametį žurnalistikos darbą ir dėmesį krikščioniškosios vertybėms, Bažnyčios vaidmens nūdienos gyvenime atskleidimą rengiant *Laisvosios Europos* radijo laidas „Religija ir kultūra“; už pastaruoju metu skelbiamas platų visuomeninį, kultūrinį bei pasaulėžiūrinį lauką apėmiančias apžvalgas ir komentarus per Lietuvos radiją bei internetinėje žiniasklaidoje ir už filosofijos tekstus, kuriuose su atida krikščioniško mąstymo patirčiai svarstomos religiško, moralės, bendruomeninės atsakomybės, asmeninės laisvės ribų temos šiandienio pasaulio kontekste.

Trumpą padėkos žodį apdovanotųjų vardu taręs Mykolas Drunga sakė, „kad nors nesijaučiaš vertas tokio garbingo apdovanojimo, tačiau drauge tai esąs ir puikus akstinas bei įpareigojimas ir toliau dirbuotis vadovaujantis šiomis vertybėmis“.

-dch-

Vilniaus arkivyskupijos socialinės veiklos ataskaitos pristatymas

Gegužės 6 d. Vilniaus arkivyskupijos labdaros valgyklos „Betanija“ patalpose buvo surengtas leidinio „Vilniaus arkivyskupijos 2004 metų socialinės veiklos ataskaita“ pristatymas. Leidinyje pateikti duomenys atspindi įvairių katalikiškų socialinių organizacijų veiklą Vilniaus arkivyskupijoje.

Susirinkusiuosius pasveikino ir su susitikimo darbotvarka supažindino dr. Paulius Subačius. Vilniaus arkivyskupijos Socialinių reikalų komisijos pirmininkas Balys Stankus trumpai apžvelgė leidinyje „Vilniaus arkivyskupijos 2004 metų socialinės veiklos ataskaita“ pateiktus kiekybinio tyrimo duomenis. Jis atkreipė dėmesį, jog neatsitiktinai susitikta „Betanijoje“, kurios įkūrėjas yra kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Bažnyčia tarnauja visuomenei ir jos socialinė veikla turi būti vertinama kaip bendrojo gėrio kūrimas.

Pasak B. Stankaus, dauguma socialinių iniciatyvų (66 proc.) yra arba registruotos kaip religinės bendruomenės, arba naudojasi religinių bendruomenių juridiniu statusu. Daugiausia socialinės pagalbos teikia parapijų bendruomenės (44 proc. socialinės veiklos vykdoma parapijų teritorijoje). Beveik pusė socialinių iniciatyvų veikia daugiau nei 10 metų. Socialine veikla užsiimančios organizacijos finansiškai daugiausia priklauso nuo savo steigėjų ar privačių rėmėjų lėšų. Socialinėse iniciatyvose dirba 107 darbuotojai ir 376 savanoriai. 27,1 proc. darbuotojų turi aukštąjį socialinio darbo išsilavinimą, 41,1 proc. – aukštąjį kitų specialybių išsilavinimą. Socialinės iniciatyvos bei organizacijos savo pagalbos kokybę užtikrina dirbdamos komandinį darbą, bendradarbiaudamos su kitomis organizacijomis, palaikydamos asmeninį ryšį su sunkumus išgyvenančiais asmenimis, keldamos darbuotojų kvalifikaciją seminaruose ir mokymuose.

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis, pasidžiaugęs pasirodžiusiu leidiniu, sakė, kad vis dėlto geriau tylus, nuolankus darbas nei jo reklama. Vilniaus arkivyskupas priminė, jog Bažnyčia nuo pirmųjų amžių tarnauja visuomenei ir žmogui. „Kartoju kunigams – parapija, kuri netarnauja vargšams, yra mirusi parapija“, – sakė jis.

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis prisiminė, jog tuometinis ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, paklaustas, ko Lietuvos žmonėms reikia, atsakęs, kad nakvynės namų bei vargšų maitinimo. Nakvynės namus Bažnyčia įsteigė be jokios valstybės paramos. Dabar juos prižiūri Dievo Meilės Misionierių seserų kongregacija. Seserys kasdien pamaitina 150 žmonių. Kardinolo Audrio Juozo Bačkio nuomone, Vilniaus arkivyskupijoje būtina reikia slaugos namų, kuriuose žmonės būtų prižiūrimi su derama pagarba ir rūpesčiu. Ganytojas pabrėžė, kad šiuos darbus Bažnyčia gali atlikti tik visuomenės padedama. „Pasitikiu Dievo Apvaizda, gerais žmonėmis, norinčiais padėti vargšams, pasitikiu organizacijomis bei savanoriais ir noriu tęsti karitatyvinę veiklą“, – sakė ganytojas pridurdamas, kad, nors socialine veikla užsiimančios įstaigos nuolat susiduria su biurokratizmu, tai tik skatina plačiau veikti vargstančių žmonių labui.

Dr. Pauliui Subačiui pakvietus susirinkusiuosius toliau bendrauti geriant kavą, privačiame pokalbyje Vilniaus Visų Šventųjų parapijos vaikų laikinosios globos namų direktorė Valė Daudaitė papasakojo, jog jos vadovaujami globos namai rūpinasi gatvės bei asocialių šeimų vaikais. Čia ne tik garantuojamos būtinos vaikų gyvenimo ir mokymosi sąlygos, bet ir jie rengiami savarankiškam gyvenimui. Direktorė supažindino su projektu „Jaunimo namai“, kuriuo siekiama didžiąją savo gyvenimo dalį praleidusiems globos įstaigose jaunuoliams padėti sėkmingai integruotis į bendruomenę ir visuomenę.

Vilniaus arkivyskupijos amatų centro atstovė, dailiųjų amatų dirbinių srities vadovė Gražina Vilkišienė sakė, jog amatų centre vaikams kuriama šeimyninė aplinka: kartu poilsiaujama, švenčiama, išskylaujama. Amatų centras dirba ir su pabėgėlimis. Septynios čekėnės, viena indė ir dvi pakistantietės, nors ir turi gausias šeimas, atvyksta į čia rengiamas paskaitas. Jos ne tik mokosi siūti, modeliuoti drabužius, bet ir dalijasi patirtimi, draugauja ir yra susibūrusios į savotišką „Mamų klubą“.

ganizuoti dviračių žygį prel. M. Krupavičiaus nueitais keliais, aplankytose vietose organizuoti renginius, platinti informaciją apie jo nuveiktus darbus.

Grupės posėdžio metu taip pat siūlyta, suderinus su Lietuvos istorijos institutu, išnagrinėti ir pagal galimybes pargarsinti iš JAV perkeltą prel. M. Krupavičiaus archyvą, ieškoti lėšų pakartotinai išleisti monografiją apie prelatą M. Krupavičių, sukurti apie jį dokumentinį filmą.

Darbo grupės nuomone, būtina rengti teisės aktus ir teikti Kauno miesto savivaldybės tarybai svarstyti klausimą dėl prel. M. Krupavičiaus vardo suteikimo gatvei ir bendrojo lavinimo mokyklai. Posėdžio metu buvo iškeltas aktualus prel. M. Krupavičiaus palaiškų perkėlimo į Lietuvą klausimas.

-jd-

Maldos ir šlovinimo vakaras

Gegužės 3 d. Kaune, studentų koplyčioje, katalikų evangelizacijos bendruomenė „Naujoji sandora“ ir VDU kapelionas kun. S. Kazėnas SJ surengė maldos liudijimų ir šlovinimo vakarą „Evangelizacija kaip pašaukimas ir gyvenimo būdas“. Jame dalyvavo svečiai iš Slovakijos – kun. Michalas Zamkovsky, vienuolis redemptoristas, Bohušas Živčakas, misijinės evangelizacinės pasauliečių bendruomenės „Rieka Života“ („Gyvybės upė“) vadovas ir šios bendruomenės narys P. Cochas, taip pat VDU studentai, katalikiškųjų organizacijų ir bendruomenių, maldos grupelių atstovai, miesto visuomenė.

Vakaras prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukojo kun. S. Kazėnas SJ ir kun. M. Zamkovsky, kuris per pamokslą kalbėjo apie Šventosios Dvasios veikimo Bažnyčioje ir per sakramentus prasme bei svarbą krikščionybės istorijoje.

Po šv. Mišių kun. M. Zamkovsky pasidžiaugė jaunų žmonių dalyvavimu Bažnyčios gyvenime. Šiandien, kai Europa traukiasi nuo Dievo ir įsivyrąja mirties kultūra, tik buvimas su Jėzumi gali išgelbėti pasaulį nuo blogio. Evangelizacija yra susitikimo su prisikėlusiu, visur ir per visus laikus esančiu Jėzumi liudijimas – ir tai turi tapti kiekvieno krikščionio pašaukimu ir gyvenimo būdu.

B. Živčakas ir P. Cochas pantomimos vaidinimais ir savo asmenine patirtimi liudijo, kas yra tikėjimas, kaip jis padeda, kai reikia rinktis tarp gėrio ir blogio.

Svečiai akcentavo paties žmogaus apsisprendimo būti su Jėzumi svarbą. Anot jų, Jėzus daug dalykų gali duoti, nes Dievui nėra neįmanomų dalykų, bet tik nuo mūsų priklauso, kada pasirengsim eiti su juo savo gyvenimu.

-jp-

Atidaryta pasipriešinimo ekspozicija

Balandžio 10 d. Druskininkuose Visuomeninės organizacijos „Atmintis“ (vadovas Gintautas Kazlauskas), Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos vietinio skyriaus ir daugiausia druskininkietės, istorinės atminties išsaugojimo entuziastės Eugenijos Sidaravičiūtės pastangomis Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejuje atidaryta Pietų Lietuvos neginkluoto antisovietinio pasipriešinimo ekspozicija. Muziejaus standuose, kuriuos parengti padėjo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, sukaupta gausi medžiaga apie Pietų Lietuvos kultūrinį ir religinį pasipriešinimą sovietų okupacijai, pagrindžio spaudos leidybą, Eucharistijos bičiulių veiklą, parašų rinkimą po protesto peticijomis ir kt. Septintojo – devintojo dešimtmečio taikaus katalikiškojo ir tautinio laisvės sąjūdžio plėtra iliustruojama dokumentais ir fonotuotrukėmis, atspindinčiomis aktyvių pagrindžio dalyvių – kunigų Juozo Zdebskio, Albino Deltuvos, Sigitos Tamkevičiaus SJ, Kazimiero Ambraso SJ, Igno Plioraicio, drąsių pasauliečių Romos Tamašauskaitės, Gabrielės Bačianskaitės, Felikso Bakšio, Antano Dambrausko, Julijos Ūselytės, Bronės Valaitytės, Grigų, Grušausku, Judeikių, Kelmelių, Sakavičių, Stepkovičių, Staniulių, Ūselių, Žibūdu ir kt. šeimų – patriotinius bei tikėjimo gynimo darbus.

Druskininkų savivaldybės salėje įvykusiame minėjime gausiai susirinkusiems miesto gyventojams ir svečiams apie tautos ir Bažnyčios kovą už laisvę papasakojo pagrindžio spaudos leidėjai ir platintojai kun. Kazimieras Ambrasas SJ, kun. Robertas Grigas, Danutė Abramovičiūtė-Kelmelienė, Jonas Stepkovičius, LGRTC bendradarbis dr. Arūnas Streikus. Nuostabių balsų dalyvius žavėjo dainininkai Birutė Zalanskaitė, Mikas Suraučius, savo eiles skaitė poetė Dalia Bozytė. Su nepaprastu nuoširdumu renginio meninę dalį parengė ir organizatoriams talkino Lilija Žukauskienė, Ieva Paliauskaitė, Genovaitė Čiurlionienė. Rezis-

Susitikime, be katalikiškų socialinių projektų bei iniciatyvų atstovų, dalyvavo Prezidentūros socialinių reikalų komisijos atstovė Violeta Toleikienė, Seimo narkomanijos prevencijos komisijos pirmininkė Ramunė Visockytė, Seimo narė Irena Degutienė, Vilniaus miesto savivaldybės socialinės paramos centro atstovas Vykintas Petrikas.

-ip-

Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas

Gegužės 2 d. Marijampolės palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijoje vykusiame Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkime dalyvavo svečiai iš JAV Peteris Herbeckas ir Peteris Williamsonas. Konferencijoje „Dievo stebuklai tautos“ svečiai kalbėjo apie Bažnyčios kvietimą naujai evangelizacijai bei jos vykdymo gaires, dalijosi savo patirtimi.

Šios patirties iš tiesų sukaupta nemažai. Peteris Herbeckas yra „Renewal Ministries“ („Atsinaujinimo tarnybų“) viceprezidentas ir direktorius. Tai katalikų atsinaujinimui ir pasaulinei evangelizacijai tarnaujanti pasauliečių organizacija, užsibrėžtų tikslų siekianti per televiziją, radiją, įvairius leidinius, konferencijas, misijas, rekolekcijas bei suvažiavimus. Peteris Herbeckas taip pat yra vienas iš savaitinės televizijos laidos „Mūsų pasirinkimai“ („The Choices We Face“) vedėju, dažnai kalba konferencijose, palaiko bei koordinuoja pasauliečių misijų komandų darbą Rytų Europoje, Azijoje, Artimuosiuose Rytuose, Afrikoje, Pietų ir Šiaurės Amerikoje. Ši platų veiklos mastą Vilkaviškio vyskupijos kunigai galėjo pajusti žiūrėdami filmuotus epizodus iš 2004 m. renginių Belize, Papua Naujojoje Gvinėjoje, Samoa, Ganoje, Kenijoje, Ruandoje, Ugandoje, Sudane, Tanzanijoje, Airijoje, Čekijoje, Rumunijoje, Slovakijoje.

Peteris Herbeckas pabrėžė katalikiškųjų judėjimų svarbą. Jie veda žmones į glaudesnę asmeninę ryšį su Jėzumi, stiprina bendruomenės jausmą, padeda įdiegti Bažnyčios mokymą, uždega aistrą misijai, evangelizacijai.

Peteris Williamsonas, Biblijos teologijos daktaras, Mičigano valstijos Detroito Švč. Širdies seminarijos dekanas pavaduotojas ir kurso apie Naująjį Testamentą dėstytojas, „Renewal Ministries“ veiklos Lietuvoje ir Kazachstane koordinatorius, mūsų krašte lankėsi jau daugiau nei 15 kartų. Paliudijęs, kad skaityti ir dėstyti Bibliją yra vienas iš maloniausių jo užsiėmimų, Peteris Williamsonas kalbėjo apie evangelizacijos dinamiką. Pasak jo, evangelizacija turėtų prasidėti nuo katalikų, kad šie, užsidedę uolumu, išjudintų ir kitus. Kalbėtojas pasidalijo asmenine patirtimi apie išgydymo maldos poveikį. Svečias ypač pabrėžė būtinumą atsiduoti Šventosios Dvasios vedimui. Kunigams buvo išdalytos gairės meditacijai pagal Naująjį Testamentą apie Šventosios Dvasios veikimą ankstyvosios Bažnyčios laikotarpiu tiek individų, tiek bendruomenės gyvenime.

Pastebėjęs, kad daug katalikų šiandien nėra rimtai patyrę, kas yra Šventoji Dvasia, Peteris Williamsonas nurodė žingsnius, kurie padėtų jai labiau atsiverti. To reikėtų tiesiogiai prašyti meldžianti, taip pat skaityti Dievo žodį bei jį skelbti, liudyti šiandien Dievo daromus darbus, bendruomenėje dalytis tikėjimo patirtimi.

Pratęsdamas mintis apie Šventosios Dvasios veikimą, Peteris Herbeckas sakė, kad Šventoji Dvasia ne tiek duoda naują pažinimą, kiek suteikia postūmį. Kalbėtojas atkreipė dėmesį, jog pamokslus sakantieji dažnai dalijasi informacija, nesitikėdami širdis pasikeisiant. Jis prašė kunigus, pasirengus homilijai, maldauti Šventosios Dvasios, kad skelbiami žodžiai būtų gyvi.

Po pietų susirinkime apsilankė ir mintimis pasidalijo svečiai iš Slovakijos – kun. Michalas Zamkovsky CSSR, vienuolis redemptoristas, ir Bohuš Živčák, misijinės evangelizacinės pasauliečių bendruomenės „Rieka Života“

(„Gyvybės upė“) vadovas. Kun. Michalas Zamkovsky CSSR pabrėžė, kad vykdamas evangelizacijos misiją gali kartais pristigti laiko miegui ar valgymui, tačiau jo negali pristigti maldai.

Konferencija pasibaigė asmenine malda už jos prašiusius kunigus. -apn-

Konferencija „Naujoji evangelizacija: evangelizacijos ir pastoracijos santykis“

Gegužės 4 d. Kauno katalikų evangelizacijos centras Kauno arkivyskupijos konferencijų salėje surengė konferenciją „Naujoji evangelizacija: evangelizacijos ir pastoracijos santykis“. Joje dalyvavo kunigai, Dievui pašvęsotojo gyvenimo institutų nariai, katechetai, katalikiškųjų organizacijų bei maldos grupių vadovai iš visos Lietuvos.

Konferencija pradėta malda „Tėve mūsų“, Kauno arkivyskupo augziliario vysk. J. Ivanausko sveikinimu ir išvalgomis apie Evangeliją kaip Kristaus dovaną, plečiančią jo Karalystę žemėje, ir apie Šventosios Dvasios veikimą Bažnyčioje. Anot vyskupo, „esame naujoje geopolitinėje erdvėje, Bažnyčia turi peržiūrėti daug dalykų, todėl svarbu, kad Dievo Dvasia padėtų suprasti bendruomeninio darbo svarbą – ką reiškia kartu skelbti ir liudyti Dievo Evangeliją, kad ji mus gaivintų, skatintų ir, tarnaudami Kristui, jaustumėme džiaugsmą ir atgaivą“. Ganytojas linkėjo būti atviriems Šventosios Dvasios veikimui, kuri veda, apšviečia protą, praturtina, dovanoja ramybę ir suteikia galimybę atsidavus tarnauti Dievui ir Bažnyčiai.

Pasauliečių organizacijos „Renewal Ministries“ viceprezidentas Peteris Herbeckas (JAV) dalijosi išvalgomis apie misijinius pašaukimus, apie tai, ko apie evangelizaciją moko Bažnyčia ir popiežiai Paulius VI ir Jonas Paulius II. Prelegentas atkreipė dėmesį, kad praėjus 2 tūkstančiams metų, kai buvo pradėta skelbti Evangelija, paaiškėjo, jog tik 17 proc. pasaulio gyventojų patyrė Dievo veikimą Bažnyčioje. Šiandien iš naujo evangelizuojant buvusias tikinčias šalis reikia pereiti nuo tikėjimo išlaikymo prie misijos, išplečiant misijinio pašaukimo lauką ir įveikiant išorines bei vidines kliūtis. Vatikano II Susirinkimas skelbia, kad Bažnyčia yra nuolatinėje misijoje. Peteris Herbeckas, remdamasis popiežiaus Pauliaus VI *Evangelii nuntiandi* ir Jono Pauliaus II *Redemptoris missio* mintimis, pabrėžė, kad evangelizacijos turinys yra Jėzus – jis yra tos žinios centras ir Geroji Naujiena. Pasak kalbėtojo, Bažnyčia ir pakrikštyti katalikai tampa nuolatiniais misionieriais ir Evangelijos skelbėjais, nes Evangelija yra giliausias Bažnyčios pamatas ir esmė. Būti Jėzaus Kristaus liudytoju žodžiais ir darbais yra visų krikščionių pareiga. „Šiandien nepakanka tik išsaugoti tai, ką turime, – reikia misijos. Pats laikas pasiūlyti kai ką nauja, pirmiausia ir aukščiau visko – Jėzų Kristų, kuris yra Evangelijos širdis“, – sakė Peteris Herbeckas.

JAV Mičigano valstijos Detroito Švč. Širdies pagrindinės seminarijos dekanas pavaduotojas, kurso apie Naująjį Testamentą dėstytojas dr. Peteris Wiliamsonas, koordinuojantis „Renewal Ministries“ darbą Lietuvoje ir Kazachstane, kalbėdamas apie evangelizaciją, pašaukimą, jų svarbą ir procesą, rėmėsi Šv. Raštu. Jis akcentavo, kad Dievas trokšta žmonijos išgelbėjimo. Šiandien, kai daug žmonių gyvena mirtimi, Evangelija padeda pereiti iš mirties į gyvenimą. Pasak prelegento, Jėzus nori, kad mes evangelizuotume ir gyventume Gerąja Naujiena. Evangelizacija geriausiai atspindi Bažnyčios esmę ir poreikį. Ji veda žmones į aukštesnę egzistencijos lygmenį, nes Dievas ateina ir apsigyvena mumyse. Atgimęs Kristuje žmogus įgyja kitą pavidalą, tampa nauju žmogumi.

Peteris Wiliamsonas apibrėžė, kaip Šventoji Dvasia veikia krikščionių gyvenime: suteikia galimybę patirti, kad Dievas yra jų Tėvas, jie – jo vaikai;

tencijos ir tremties muziejuje ekspozicijos pristatymo metu susirinkusiems dainavo Druskininkų M. K. Čiurlionio muzikos mokyklos direktorės Antaninos Laurenčikienės vadovaujamas tremtinių choras.

-ak-

Konferencija-seminaras „Krikščioniškosios etninės muzikos tradicijos ir dabartis“

Balandžio 26 d. Šiaulių „Sandoros“ pagrindinėje mokykloje vyko konferencija-seminaras „Krikščioniškosios etninės muzikos tradicijos ir dabartis“, skirtas M. Valančiaus 130 mirties metinėms. Seminarą rengė Šiaulių miesto savivaldybės Švietimo centras bei Šiaulių „Sandoros“ pagrindinė mokykla. Organizacinio komiteto pirmininkai – Rolanda Kalakauskienė ir Aidas Kalinčikas.

Konferenciją 10 val. giesmėmis pradėjo Šv. Cecilijos sakralinės muzikos ansamblis, vadovaujamas Rolandos Kalakauskienės. Aidas Kalinčikas trumpai pristatė konferencijos temą ir problematiką. Sveikinamąjį žodį taręs Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis džiaugėsi, kad šiandien vėl galime sugrįžti ir prie grigališkojo giedojimo, ir prie krikščioniškosios etninės muzikos. „Šventojo Tėvo raginami, džiugiai eikime gražiuoju tikėjimo keliu, kuris duoda skonį gyvenimui, kuris duoda prasmę kasdienybei... Drašos ir išminties žengiant tikėjimo keliu, kurį mums šiandien praskaidrins krikščioniškosios etninės muzikos kultūra“, – linkėjo vyskupas.

Kūrybinės energijos konferencijos organizatoriams linkėjo Juzefa Damskienė, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vyr. specialistė. „Meninis ir dorinis ugdymas labai svarbus kiekvienam žmogui, nes jis pirmiausia formuoja kūrybiškumą, vertybių sistemą“, – sakė J. Damskienė.

Konferencijos metu nagrinėta krikščioniškosios etninės muzikos problematika. Su grigališkojo choralo judėjimu Lietuvoje supažindino svečias iš Vilniaus universiteto Mindaugas Kubilius. Krikščioniškosios etninės muzikos grožį ir svarbą atskleidė „Sandoros“ pagrindinės mokyklos vyresnioji muzikos mokytoja Rolanda Kalakauskienė. Jos pranešimą iliustravo Šv. Cecilijos sakralinės muzikos

ansamblio atliekamos giesmės. Mūsų amžininkų, kultūros veikėjų, M. Valančiaus bei A. Baranausko indėlių puoselėjant ir platinant religines giesmes gvildeno net trys pranešėjai: „Sandoros“ pagrindinės mokyklos istorijos mokytoja metodininkė V. Šegždienė apžvelgė M. Valančiaus nueitą gyvenimo kelią. Šiaulių universiteto Menų fakulteto doktorantė Angelė Kavaliauskienė gilinosi į A. Baranausko muzikos bei poezijos pasaulį. Jai talkino Šiaulių universiteto diplomantės, atlikusios A. Baranausko giesmes. Svečias iš Vytauto Didžiojo universiteto prof. habil. dr. Alfonsas Motuzas kalbėjo apie M. Valančiaus „kantičkų“ muzikinę kultūrą. Krikščioniškosios etninės muzikos problematiką šiandienos mokykloje apžvelgė Kairių pagrindinės mokyklos vyresnysis muzikos mokytojas Aidas Kalinčikas. Muzikos integravimo galimybes dailės pamokose iliustravo „Sandoros“ pagrindinės mokyklos dailės-technologijų mokytoja metodininkė Aldona Traškinienė, pristatydama originalius, spalvingus mokinių piešinius.

Konferencija baigėsi diskusijomis bei apibendrinimu, kurio išvados buvo vienareikšmės: reikia tęsti pradėtą darbą, rengti kitas konferencijas, nagrinėjančias krikščioniškosios etninės muzikos problemas.

-irat-

Pristatyta nauja kompaktinė plokštelė

Balandžio 29 d. po vakarinių šv. Mišių Šiaulių katedroje buvo pristatyta nauja kompaktinė plokštelė „Oi gražus gražus tolimasis dangus“. Tai pirmoji tokio pobūdžio Šv. Cecilijos religinės sakralinės muzikos ansamblio dovana jų klausytojams. Ansambliui nuo pat jo susikūrimo vadovauja Rolanda Kalakauskienė. Kompaktinės plokštelės pristatymo vakarą maldomis, poezijos posmais, pasakojimais apie Šv. Cecilijos ansamblių pajvairino Eglė Linkevičienė. Jos teigimu, pirmoji kompaktinė plokštelė skirta „ir senolių atminčiai atgaivinti, ašarai nubraukti, ir jaunimo akims atverti“.

Šv. Cecilijos ansamblio atliekamos giesmės yra unikalūs muzikiniai paveldas, ansamblis savitai atspindi atliekamų giesmių dvasią. Visi atlikėjai yra profesionalūs muzikai, patys kuria giesmių aranžuotes ir virtuosiškai derina įvairius instrumentus. Šv. Ce-

padeda melstis, leidžia suvokti, ką Dievas jiems asmeniškai kalba per Dievo žodį, skatina dvasingumo ir krikščioniškos doros pajautą, padeda atsinaujinti Kristuje, skatina mylėti savo artimą kaip patį save, įkvepia troškimą gyventi krikščioniškoje bendruomenėje ir liudyti Kristų ir t. t. Anot prelegento, Šventoji Dvasia, per krikščionis veikianti Bažnyčioje ir krikščioniškose bendruomenėse, augina Bažnyčią, vadovauja jos gyvenimui, skatina žmones tapti Evangelijos skelbėjais ir liudytojais, įkvepia Bažnyčios ganytojus ir narius skelbti Dievo žodį, išmintingai ir drąsiai vadovauti Bažnyčiai, suteikia įvairių charizmų.

Popietinėje konferencijoje P. Herbeckas kalbėjo, kaip reikėtų Evangeliją skelbti ir liudyti įvairiose gyvenimo srityse. Jis atkreipė dėmesį, kad misijų darbui trukdo manymas, jog žmonės jau yra atsivertę, taip pat tai, jog dažnai atstumiami nauji judėjimai, kurie galėtų tapti nauja jėga bei talkinti misijose evangelizuojant. Prelegentas, priminęs popiežiaus Jono Pauliaus II žodžius, kad atėjo pasauliečių valanda, akcentavo dvasininkų ir pasauliečių bendradarbiavimo svarbą, paakindamas dvasininkus ir pasauliečius dirbti kartu bendram reikalui – evangelizacijai.

Konferencijos pabaigoje abu prelegentai atsakė į susirinkusiųjų klausimus. -jp-

Atvirų durų diena Kauno kunigų seminarijoje

Gegužės 7 d. Kauno kunigų seminarijoje vyko atvirų durų diena, kurios metu jaunuoliai, galvojantys apie kunigystę, galėjo artimiau susipažinti su seminarijos gyvenimu ir studijomis.

Atvykusius į seminariją jaunuolius, jų artimuosius ir draugus iš Kauno arkivyskupijos, Šiaulių, Panevėžio, Vilkaviškio vyskupijų sutiko Kauno seminarijos rektorius kun. A. Žukauskas, vicerektorius kun. V. Paukštis, dvasios tėvas kun. R. Abeni ir seminarijos klierikai. Po ekskursijos po seminariją, kurią vedė seminarijos klierikai, svečiai susitiko su seminarijos vadovais: rektoriumi kun. A. Žukausku, vicerektoriumi kun. V. Paukščiu ir dvasios tėvu kun. R. Abeni.

Seminarijos rektorius kun. A. Žukauskas pasveikino susirinkusius ir pasidžiaugė galimybe pasidalyti mintimis apie kunigo pašaukimą ir pristatyti seminariją – ugdymo ir mokymo instituciją, praėjusiais metais šventusią 140 m. jubiliejų. Rektorius, kalbėdamas apie pašaukimo kunigo tarnystei svarbą, įvardijo tokio pasirinkimo motyvus. Seminarijos rektorius ir klierikai A. Juška bei A. Micka papasakojo savo kelią į seminariją. Anot rektoriaus, šie liudijimai byloja, kad kiekvieno gyvenimas ir pašaukimas į kunigystę yra skirtingas ir labai individualus. Dievas pašaukia įvairaus amžiaus, išsilavinimo žmones trokšdamas, kad jie pirmiausia tarnautų Viešpačiui ir tik po to žmonijai.

Rektorius supažindino su regula, studijomis, priminė, kad dokumentai (pažyma apie priimtus Sakramentus, paso kopija, brandos atestatas, parapijos klebono charakteristika, vyskupo siuntimas, sveikatos pažymėjimas) bus priimami nuo birželio 13 d. iki liepos 1 d. Stojamieji egzaminai kunigų seminarijoje (raštu ir žodžiu) vyks dviem etapais: liepos 1 d. ir rugpjūčio 22 d.

Po susitikimo susirinkusieji kartu su kunigais ir klierikais kunigų seminarijos Švč. Trejybės bažnyčioje šventė Eucharistiją. Homilijoje kun. A. Žukauskas, dalydamasis išvalgomis apie kunigystės vertę, misijos kilnumą, kunigą pavadino gyvu Kristaus ženklu Bažnyčioje. Susitikimas baigėsi agape seminarijos valgykloje.

-jp-

Jaunimo dienos „Mes atvykome Jo pagarbinti“

Šakių dekanate

Vilkaviškio vyskupijos dekanatuose tęsiasi Jaunimo dienos „Mes atvykome Jo pagarbinti“ (Mt 2, 2). Balandžio 23–24-ąją jos vyko Šakiuose, suburdamos apie 140 jaunų žmonių iš Griškabūdžio, Kudirkos Naumiesčio, Lekėčių, Lukšių, Plokščių, Sintautų ir Šakių parapijų.

Ta proga Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje buvo švenčiama Eucharistija. Šv. Mišioms vadovavo ir Vilkaviškio vyskupo Rimanto Norvilos sveikinimus visiems perdavė generalvikaras kun. Arūnas Poniškaitis. Kartu šv. Mišias koncelebravo Šakių dekanas prel. Antanas Maskeliūnas, parapijos klebonas kun. Sigitas Matusevičius ir vikaras kun. Jonas Cikana, taip pat Griškabūdžio klebonas kun. Žydrūnas Kulpys ir Kudirkos Naumiesčio vikaras kun. Rimas Pilypaitis. Per pamokslą prel. Antanas Maskeliūnas priminė, ką popiežius Jonas Paulius II yra kalbėjęs jaunimui, kvietė jaunas širdis puoselėti kilnumą ir skaistumą, pamaldumą ir širdies gerumą.

Vėliau „Varpo“ vidurinėje mokykloje Šakių dekanato jaunimo dienų atidarymo proga dalyvius pasveikino Vilkaviškio vyskupo generalvikaras kun. Arūnas Poniškaitis, mokyklos direktorius Vitas Daniliauskas, Šakių rajono savivaldybės Švietimo skyriaus vyresnioji specialistė Sofija Liudžiuvienė ir kun. Rimas Pilypaitis. Ekране pasirodę vaizdai iš popiežiaus Jono Pauliaus II susitikimo su jaunimu, naujojo popiežiaus Benedikto XVI laiminančios rankos buvo tarsi Romos vyskupo pasveikinimas, toks svarbus per kiekvienas Pasaulio jaunimo dienas.

Po pietų prasidėjo teminiai užsiėmimai. Vieni žiūrėjo Jaco van Dormaelio filmą „Aštuntoji diena“, kiti ruošė siurprizus rytdienos susitikimams su senelių ir vaikų globos namų gyventojais, bendravo su Vilkaviškio vyskupijos palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijos klierikais, „Sniego gniūžtės“ programos dalyviais, su Diana Rugienyte iš Vilkaviškio vyskupijos šeimos centro kalbėjosi apie atsakingą meilę, su kun. Žydrūnu Kulpiu – apie Dievo dovanotų talentų atradimą ir panaudojimą, su kun. Arūnu Poniškaičiu – apie tai, kuo krikščioniškasis tikėjimas skiriasi nuo okultizmo ir magijos.

Vakaro programą su animacijomis vedė Šakių parapijos jaunimas, Jaunimo dienų dalyviai prisistatė, vyko šokiai.

Sekmadienio rytą susipažinęs su „Tikėjimo ir šviesos“ judėjimu, vienijančiu protiškaici neigalius žmones, jų artimuosius ir bičiulius, jaunimas išskubėjo pasidalyti Geraja Naujiena: vieni į katalikų parapijos senelių globos namus, kiti – į evangelikų liuteronų parapijos vaikų globos namus, tretis liko „Varpo“ vidurinėje mokykloje bendrauti su lopšelio-darželio „Berželis“ vaikais.

Renginys pasibaigė šv. Mišiomis Šakių šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje kartu su parapijos bendruomene, šventusia Šv. Jurgio atlaidus. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavo ir pamokslą pasakė Vilkaviškio vyskupo generalvikaras kun. Arūnas Poniškaitis, kartu minimos Gyvybės dienos proga kvietęs kiekviename žmoguje atpažinti ir mylėti Jėzų. Per ramybės palinkėjimą savanoriai visiems išdalijo Eucharistijos metų paveikslėlius, kuriuose Jaunimo dienų dalyviai buvo įrašę mintis iš Šventojo Rašto.

Alytaus dekanate

Balandžio 29–30 d. Alytaus dekanato Jaunimo dienos vyko Alytuje. Kartu šlovinti Dievą, pasidalyti tikėjimo patirtimi susirinko apie 180 jaunuolių iš Alytaus šv. Angelų Sargų, Švč. Mergelės Marijos Krikščionių Pagalbos, šv. Kazimiero, taip pat Balbieriškio, Krokialaukio, Miroslovo, Santaikos,

cilijos ansamblis atliko visas dešimt kompaktinės plokštelės giesmių. Giesmė „Kanoj Galilėjos“ ansambliečiai dovanojo savo draugams – Kanos bendruomenės šeimoms, kaip vienybės ženklą ir tikėjimą santuokos amžinumu. Giesmė „Širdie Jėzaus švenčiausioji, širdie malonių pilnoji“ buvo skirta vyskupui Eugenijui Bartuliui. Vyskupui dėkota ir už pirmąjį stumtelėjimą kūrybiniam skrydžiui, ir už ganytojišką palaiminimą bei palaikymą. „Jo Ekscelencija buvo šio kolektyvo kūrimosi ištakose, laimino, skatino šiai veiklai, jis yra ir šios kompaktinės plokštelės sumanytojas ir rėmėjas. Dėkojame Ekscelencijai už maldas, gerą žodį, ryžtingumą primant sprendimus; ir Apvaizdai už tai, kad jus tiesiog turime“, – ansamblio vardu kalbėjo E. Linkevičienė.

Vysk. E. Bartulis džiaugdamasis sakė, kad ansamblis prikėlė senovę ir senovines giesmes padovanojo šių laikų žmogui. „Giedokime kartu, šlovinkime Viešpatį ir dėkokime jam už jo visas geradarybes ir už šį nuostabų ansamblį“, – kvietė Šiaulių vyskupas. -irat

Birštono sakraliniame muziejuje prasidėjo susitikimų ciklas

Gegužės 5 d. Birštono sakraliniame muziejuje prasidėjo Eucharistijos metams skirtas susitikimų ciklas. Ta proga „Tikėjimo ir gyvenimo“ instituto lektorė ses. O. Vitkauskaitė MVS, kalbėjusi apie Bažnyčios ir Eucharistijos ryšį, kvietė grįžti prie pirmųjų amžių Bažnyčios šv. Mišių ir suvokti pačią Bažnyčią kaip Susirinkimą, kur tikintieji tarsi vaikai džiaugsmingai glaudžiasi prie Jėzaus, o po šv. Mišių jau kaip suaugę Kristaus Kūno nariai eina atsakingai tęsti Eucharistiją savo šeimose, darbe, gyvenime. Ses. O. Vitkauskaitė pateikė pavyzdžių iš II a. šv. vyskupo Polikarpo ir Ignaco Antiochiečio kankinystės. Polikarpas, išgirdęs, jog atėjo jo suimti, liepė atnešti ateiviams iki soties valgio ir gėrimo ir paprašė, kad jam duotų laiko ramiai pasimelsti. Polikarpo elgesys suėmimo metu, pasak prelegentės, liudija, kad eucharistinis instinktas buvo stipresnis už gyvenimo instinktą. Todėl ant laužo Polikarpas, anot pasakojimo apie jo kankinystę, „atrodė visai ne kaip degantis kūnas, bet kaip kepama duona“. Polikarpo bičiulis ir amžininkas Ignacas Antiochietis jo laukiančius Romoje žvėris vadina gir-

nomis, kur jis bus sumaltas kaip kviečio grūdas, – vėlgi, kad taptų duona, arba išspaustas kaip vynuogė, kad taptų vynu. Pasak lektorės, mes esame irgi ne kas kita, o tik kviečio grūdai, visą save atidavę bendram stalui. Mes ir mūsų namai turi kvepėti duona – svetingumu. Bažnyčia turi kvepėti tarsi kepama duona.

Neatsitiktinai paskaitos klausytasi sėdint prie bendro stalo, ant kurio buvo vynuogių ir duonos kepalėlis. Jį susitikimo dalyviai vėliau pasidalijo.

Antroje susitikimo dalyje buvo pristatytos dviejų autorių parodos: tekstilininkės R. Gutauskaitės-Žutautienės liturginiai drabužiai bei dailininkės A. Mickutės ikonų piešiniai. Autorės, pasakodamos apie savo kūrybą, nuširdžiai dalijosi tikėjimo ieškojimo patirtimi, tuo, kas jas paskatino kurti sakralinį meną.

Pasak R. Gutauskaitės-Žutautienės, liturginius drabužius pradėjusios kurti prieš 11 metų, „patys tikriausi dalykai atsitinka tada, kai tau atrodo, jog sapnuoji. Tik tada arčiausiai tavęs prisiliečia Viešpats. Tai išgyveni kaip didžiausią džiaugsmą, kaip didžiausią skausmą, kaip labiausiai jaudinančią akimirką, kurios nesutapatini su realybe, tikrove, su esamuoju laiku“.

A. Mickutė pateikia Jėzaus, Marijos ir šv. Kazimiero pieštuku atliktus portretus ir dvi nutapytas ikonas. Pasak dailininkės, „dabar, kai Šventąjį Raštą skaitome savo kalba, ikona gali mums padėti vis artimiau bendrauti su Dievu. Ji kaip negėstanti tabernakulio lempelė tyliai primena Dievo buvimą su mumis. Tai dar viena, paslaptinga susitikimo su Dievu vieta“.

-rz-

Keliais žodžiais

Vilkaviškis. Balandžio 27 d. Vilkaviškio savivaldybės centrinėje bibliotekoje vykusiame dispute-pokalbyje „Kaip šiandien knyga ir spauda gali padėti asmenybės ugdymui ir žmogaus asmenybės išsaugojimui“ dalyvavo žurnalo „Naujasis židinys“ vyr. redaktorius Saulius Drazdauskas, redaktoriaus pavaduotojas Vytautas Ališauskas, Kauno arkivyskupijos atstovas spaudai Darius Chmieliauskas, Vilkaviškio parapijos prelatas dek. Vytautas Gustaitis, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto doktorantas Pranas Vildžiūnas, centrinės bibliotekos ir jos filialų darbuotojai. Daugelio pokalbio

Simno, Ūdrijos parapijų.

Renginys prasidėjo balandžio 29-osios popietę Alytaus šv. Benedikto vidurinėje mokykloje. Aktų salėje nuskambėjus džiugiai giesmei „Garbė ir šlovė aidi Jam“ – šių Jaunimo dienų himnui, visi išsamiau buvo supažindinti su renginio programa, taisyklėmis, parodyta filmuota medžiaga apie Pasaulines jaunimo dienas.

Po vakarienes choreografijos salėje šv. Benedikto vidurinės mokyklos dramos teatro studija suvaidino mokytojo Roberto Šarknicko režisuotą spektaklį „Šarkių seimas“, koncertavo Alytaus jaunimo centro grupė „Extream“.

Balandžio 30 d. prieš piet ir popiet vyko teminiai užsiėmimai. Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila jaunimui kalbėjo apie Bažnyčią kaip bendruomenę. Vienas iš pagrindinių renginio organizatorių ir vadovų, šv. Benedikto vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotojas ugdymui kun. Miroslavas Dovda gilinosi į draugystės, šeimos temas. Alytaus įgulos karo kapelionas kun. Remigijus Butkevčius pasakojo apie karių sielovadą. Alytaus krašto skautų dvasios vadas kun. Arūnas Simonavičius jaunose širdyse žadino šventumo ilgesį. Palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijos klierikai dalijosi mintimis apie pašaukimą. Savo organizaciją pristatė ateitininkai. Jaunimas taip pat galėjo pažiūrėti ir apmąstyti tris filmus įvairia krikščioniška tematika.

Vidurdienį šv. Kazimiero bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios. Jų koncelebracijai vadovavo vysk. Rimantas Norvila, o pamokslą pasakė Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolas kun. Aldonas Gudaitis SJ. Po šv. Mišių surengta ekskursija į Alytaus didžiosios kunigaikštienės Birutės motorizuotąjį pėstininkų batalioną, kur jaunimas susipažino su karių tarnyba ir laisvalaikiu. Popietėvę kareivinių valgykloje, visi sugrįžo į šv. Benedikto vidurinę mokyklą. Jaunimo dienų uždarymo metu skambėjo padėkos žodžiai renginio organizatoriams, globėjams, savanoriams. Pabaigoje visus palaimino vysk. Rimantas Norvila.

Aleksoto dekanate

Gegužės 7–8 d. į Garliavoje surengtas Aleksoto dekanato jaunimo dienas „Mes atvykome Jo pagarbinti“ susirinko apie 130 jaunų žmonių iš įvairių dekanato parapijų. Renginys prasidėjo eisena su giesmėmis į Garliavos švč. Trejybės bažnyčią. Čia visi dalyvavo Eucharistijos šventime, kuriam vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Kartu šv. Mišias koncelebravo generalvikaras kun. Arūnas Poniškaitis, dekanas kan. Deimantas Brogys, vicedekanas ir parapijos klebonas kun. Kęstutis Vosylius ir jo bendradarbiai kun. Mindaugas Martinaitis bei kun. Valdas Jurgis Bobinas, Prienų parapijos vikaras kun. Rytis Baltrušaitis. Per pamokslą vyskupas apmąstė psalmės žodžius „Dievas – visos žemės Valdovas!“ (Ps 47, 8a), pabrėždamas, kad tikintieji Viešpatį šlovina ne tik dėl jo didybės, bet ir dėl jo begalinio gerumo. Ramybės palinkėjimo metu savanoriai jaunimui dalijo skirtukus su popiežiaus Jono Pauliaus II mintimis apie kryžių, meilę ir gyvenimą. Šv. Mišiose giedotojų jungtinis Garliavos ir Aukštosios Panemunės parapijų choras.

Po pietų jaunimas skirstėsi į teminius užsiėmimus, kurie vyko Garliavos vidurinėje mokykloje, parapijos namuose ir bažnyčioje. Kiekvienas galėjo pasirinkti jį dominusią temą. Dalis jaunimo bendravo su vysk. Rimantu Norvila, kuris pasakojimą paįvairino vaizdais ir išpūdžiais iš Šventosios Žemės. Kiti apsilankė pas tautodailininką Adolfą Teresijų. „Gyvenimo ir tikėjimo instituto“ bendradarbiai Indrė Butautytė ir Vytautas Salinis mokė bendruomeninių šokių. Kun. Rytis Baltrušaitis padėjo apmąstyti kartu peržiūrėtą filmą „Baraka“. Mildos Paulikaitės-Gricienės grupelėje jaunimas susipažino su grigališkuoju choralu ir mokėsi giedoti. Kauno arkivyskupi-

jos šeimos centro bendradarbė Onutė Darbutaitė kalbėjo apie žmogaus lytiškumą ir atsakė į dalyvius dominusius klausimus. Kun. Arūnas Poniškaitis pasakojo apie tai, kas yra sektos, kokios priežastys gali į jas nuvesti, kaip vertinti joms priklausančius žmones bei kaip jiems padėti. Dalius Ramanauskas pasidalijo asmenine patirtimi, atvedusia prie gilesnio Dievo pažinimo ir paskatinusia per vaizdo kameros objektyvą stebėti ir fiksuoti nuostabius Viešpaties darbus, kad juos galėtų išvysti ir kiti. Po to jaunimas žiūrėjo jo nufilmuotą juostą apie 2004–2005 metų sandūroje Portugalijos sostinėje Lisabonoje vykusį naujametį Europos jaunimo susitikimą. Darius ir Regina Vaičiuliai kalbėjo apie pašaukimą šeimos gyvenimui.

Vakare visi susirinko į bažnyčią adoruoti Švč. Sakramentą ir sutelkti žvilgsnį į save Eucharistinio Jėzaus artumoje. Linksmoji vakaro dalis vyko Garliavos vidurinėje mokykloje. Čia Šiaulių „Sandoros“ pagrindinės mokyklos darbuotojas Henrikas Surplys vedė diskoteką, kurią užduotimis pajavairino Arūnas Žemaitaitis iš Kauno valstybinio akademinio dramos teatro.

Gegužės 8 d. programa prasidėjo Garliavos vidurinėje mokykloje Pasaulinių jaunimo dienų Romoje ir Toronte pristatymu. Šalia filmuotos medžiagos gyvai apie jas savo išvalgomis dalijosi kun. Rytis Baltrušaitis ir Dalius Ramanauskas. Buvo giedamos animuotos giesmės. Aleksoto dekanato Jaunimo dienos baigėsi šv. Mišiomis, kurių koncelebracijai vadovavo dekanas kan. Deimantas Brogys, o homiliją pasakė Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolas kun. Aldonas Gudaitis SJ, raginęs visus keisti pasaulį, pradėdant nuo savęs. Prieš palaiminimą renginiu pasidžiaugė ir dalyviams nuoširdžiai padėjo Garliavos parapijos klebonas ir Aleksoto dekanato vicedekanas kun. Kęstutis Vosylius. Visiems buvo išdalyti Garliavos ir Prienų mokinių pagaminti kryželiai, primenantys Jėzaus dovanotą išganymą ir pašaukimą liudyti jo meilę.

-lv, lm, ag, vt-

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos gyvenimo įvykiai

Balandžio 16 d. Vilniaus arkikatedroje bazilikoje vyskupas Juozas Tunaitis kunigais išventino Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminariją baigusius šios vyskupijos diakonus: Ruslaną Vilkel, Andrejų Bogdevičių ir Valdemarą Lisovskį. Ganytojas naujesiems kunigams priminė kunigiškąsias pareigas, o susirinkusiųjų prašė melstis už dvasininkus. Naujai išventinti kunigai pirmąją šv. Mišių auką Seminarijos koplyčioje aukėjo gegužės 9 d.

Balandžio 18 d., prasidėjus naujojo popiežiaus rinkimams – konklavai, Vilniaus šv. Kryžiaus Atradimo parapijoje buvo meldžiama Šventosios Dvasios įkvėpimo kardinolams. Šios parapijos kunigai aukėjo šv. Mišias. Po jų susirinkusieji turėjo galimybę melstis ir adoruoti Švč. Sakramentą. Tose pamaldose talkino Vilniaus seminarijos auklėtiniai.

Balandžio 17 d. Vilniaus seminarijos diakonai buvo išvykę į Baltstogės kunigų seminariją. Vizito metu diakonai susitiko su šios seminarijos auklėtiniais, aptarė studijas, sielovadinius projektus. Gegužės mėnesio pradžioje įvyko atsakomasis Baltstogės kunigų seminarijos diakonų vizitas.

Balandžio 30 d. surengta Atvirų durų diena. Renginys prasidėjo šv. Mišių auka seminarijos koplyčioje. Sakydamas homiliją rektorius kun. Robertas Šalaševičius pabrėžė, kad Lietuvai tikrai pakaktų kunigų, teikiančių sakramentus ir atliekančių būtiniausias patarnavimus, tačiau niekuomet neužteks kunigų, pasiaukojamai atliekančių savo tarnystę ir netausojančių savęs dėl Viešpaties ir jo tautos. Po Eucharistijos šventimo gausiai susirinkusiems kandidatams ir svečiams buvo aprodytas seminarijos pastatas. Grupeles vedžioję seminaristai atsakinėjo į rūpimus klausimus apie gyvenimą ir studijas šioje mokymosi įstaigoje. Vėliau konferencijų salėje

dalyvių nuomone, pavarčius laikraščius, žurnalus, pažiūrėjus kai kurias televizijos rodomas laidas ir filmus susidaro įspūdis, kad valstybei menkai rūpi piliečių dorovinis auklėjimas. Prieita prie išvados, kad daugeliu atvejų reikia būti drąsesniems išsakant savo nuomonę apie vertybes. Pasak V. Ališausko, derėtų tiesiog atsisakyti menkaverčio žurnalo ar laikraščio ir pasiieškoti vertingesnių knygų.

Palanga. Balandžio 28 d. Palangos centrinėje bibliotekoje buvo surengtas popiežiaus Jono Pauliaus II atminimo vakaras „Pasislėpęs Dievas“. Susirinkęs gausus miesto bendruomenės būrys turėjo progą dar kartą išgirsti įtaigų Šventojo Tėvo žodį. Vakaro dalyvius pasveikino renginio įkvėpėjas kun. Mindaugas Šlaustas. Vakaronės metu buvo skaitoma popiežiaus poezija, klasikinės muzikos kūrinius atliko Palangos meno mokyklos mokytojai ir mokiniai. -kss-

Kaunas. Balandžio 29 d. Lietuvos katalikiškųjų mokyklų pedagogų asociacija Kauno jėzuitų gimnazijoje surengė jau tradicija tapusias mažosios scenos dienas „Žmonijos taika gimsta šeimoje“ (popiežius Jonas Paulius II). Lietuvių ir užsienio autorių draminių kūrinių inscenizacijas parodė Vilijampolės vaikų ir jaunimo pensionatas, Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė, Panevėžio vysk. K. Paltaroko vidurinė mokykla, Kretingos pranciškonų, Vilniaus ir Kauno jėzuitų gimnazijos. Šventės dalyviai kūrybinėse grupelėse apmąstė šeimos kaip institucijos svarbą, dalijosi kūrybine patirtimi. „Animos“ mokyklos šokėjai surengė šventinį koncertą. Šventė baigėsi kūrybinių grupelių pristatymu ir liaudišku vakaru „Vakarėlis mums...“ -jp-

Klaipėda. Klaipėdos šventojo Kazimiero parapija Motinos dieną pasitiko malda ir sveikinimais. Dar balandžio 29 d. tikintieji gausiai rinkosi į parapijos bažnyčią, kur per Švč. Sakramento adoraciją giedojo Žemaičių Kalvarijos kalnus prisimindami gyvas ir mirusias motinas. Maldoje prisimintas ir popiežius Jonas Paulius II bei jo motina. Gegužės 1 d. vaikų ir jaunimo šv. Mišiose giedojo parapijos mokyklų vaikų chorai. Po šv. Mišių vaikai mamoms sakė eiles, giedojo, teikė gėlių puokštes. Sumos šv. Mišias aukėjo parapijos klebonas kun. dr. Romualdas Vėlavičius. Giedojo svečiai – Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorijos mišrus choras, vadovau-

jamas Audronės Purlienės. Pasibaigus šv. Mišioms, motinos buvo pakviestos į šventinį koncertą. -kss-

Rokiškis. Jau devinti metai Rokiškio parapijoje veikia Maltos ordino pagalbos tarnybos jaunieji maltiečiai. Visoje Lietuvoje šiai organizacijai priklauso apie 300 jaunuolių. Aktyvi Rokiškio jaunųjų maltiečių veikla patraukė ir kitų dekanato parapijų jaunimą. Šiuo metu Rokiškio dekanate maltiečiai sėkmingai veikia net 4 parapijose: Rokiškio, Kazliškio, Kriaunų ir Žiobiškio. Jie rūpinasi neįgaliaisiais, socialiai remtiniais vaikais, našlaičiais, vienišais seneliais, dalyvauja įvairiuose projektuose, bendrauja ir bendradarbiauja tarpusavyje, dalyvauja tarptautinėse stovyklose, respublikiniuose sąskrydžiuose. Gegužės 6 d. Rokiškio dekanato jaunieji maltiečiai surengė dekanato maltiečių sąskrydį Žiobiškyje. Jame dalyvavo per 60 jaunųjų maltiečių. Sąskrydžio dalyvius šiltai sutiko mokyklos direktorė Danutė Vizbarienė ir jaunųjų maltiečių vadovė Liucija Pipinienė bei kiti bendruomenės nariai. Bendruomenės kultūros namuose Motinos dienos proga Rokiškio parapijos maltiečiai parodė programėlę, ištrauką iš M. Meterlanko pjesės „Žydrioji paukštė“. Koncertavo kazliškietiečiai, kriauniečiai ir žiobiškietiečiai. Buvo surengta diskoteka, dalytasi įspūdžiais, diskutuota apie nuveiktus darbus ir ateities planus. -in-

Vilnius. Gegužės 7 d. Tiberiados bendruomenės brolių ir Vilniaus šv. Damiono maldos grupės rūpesčiu įvairiems maldos būreliams ir jokioms bendruomenėms savęs nepriskiriantiems tikintiesiems Vilniuje nuo Trijų kryžių kalno papėdės buvo surengtas Šviesos kelias. Tai buvo nauja galimybė įsitraukti į veikiančias maldos grupeles, jaunimui – susirasti tikinčiųjų bendraamžių. Šviesos kelyje, panašiai kaip ir einant Kryžiaus kelią, apmąstytas Kristaus prisikėlimo slėpinys. Buvo parengti mąstymai vienuolikai stočių: tris kartus sustota Trijų kryžių kalno prieigose, vėliau – įvairiose Vilniaus senamiesčio vietose: arkikatedroje, Šv. Pranciškaus Asyziečio (bernardinu) bažnyčioje, prie Užupio tvenkinių, Barbakane, Aušros Vartuose, Šv. Kazimiero, Dievo Gailestingumo, Švč. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo (konventualų) bažnyčiose. Apkeliavę ir apmąstę prisikėlusio Kristaus buvimą tarp savo mokinių, šios piligriminės šventės dalyviai agapėje pasidalijo savo atsineštais sumuštiniais. -sbuž-

liudijimais apie pašaukimą dalijosi čia studijuojantys IV kurso seminaristai, buvo pateikta ir humoristinė statistika, iliustruojanti seminarijoje praleisto laiko sumą. Programos pabaigoje kalbėję dvasios tėvas kun. Kęstutis Dailydė bei ugdytojas kun. Jurgis Vitkovskij pristatė Seminarijos dvasinį gyvenimą bei supažindino su vidaus tvarka. Po renginio Seminarijos vadovybė pakvietė visus kandidatus į atskirą susitikimą – agapę, kur jie buvo supažindinti su stojamųjų egzaminų tvarka.

Seminaras apie judėjimo „Šviesa – Gyvenimas“ metodiką

Balandžio 30 d. Marijampolės palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijoje vyko seminaras apie Lenkijoje labai populiarus ir jos ribas peržengusio pasauliečių judėjimo „Šviesa – Gyvenimas“ („Swiatlo – Zycie“), kitaip dar vadinamo „oazių“ judėjimu, metodiką. Renginyje dalyvavo apie 30 tikybos mokytojų, jaunimo grupių vadovų.

„Šviesa – Gyvenimas“ metodiką pristatė kun. Szymonas Klimaszewskis, Suvalkų pal. Anielos Salawos parapijos klebonas, buvęs šio judėjimo moderatoriumi Elko vyskupijoje. Kartu su juo atvyko dar keturi animatoriai, dirbantys su šeimomis, jaunimu.

Seminaro tikslas – pasėti judėjimo „Šviesa – Gyvenimas“ sėklą Vilkaviškio vyskupijoje. Mintis pasikviesti kun. Szymoną Klimaszewskį išsamesniam metodikos pristatymui kilo po 2004 m. kovo 4 d. vykusio Vilkaviškio vyskupijos kurijos ir kitų centrų darbuotojų apsilankymo Elko vyskupijoje. Šio vizito metu delegacijos nariai buvo supažindinti su pagrindiniais „Šviesa – Gyvenimas“ judėjimo, planingai ir veiksmingai ugdančio žmogų nuo pat vaikystės, brandinančio dvasinius pašaukimus, rengiančio kilniam krikščioniškos šeimos gyvenimui, principais. Kun. Szymonas Klimaszewskis paliudijo, kad ir jo pašaukimas atsiskleidė būtent šiame judėjime. „Šviesa – Gyvenimas“ taip pat subrandino ne vieną vėliau atsiradusių organizacijų ir judėjimų vadovą.

Nors metodika yra pakankamai išplėtotą, parengti etapų vadovėliai, „Šviesa – Gyvenimas“ rutuliojasi toliau. Pasak 1954 m. jį pradėjusio Dievo tarno kun. Franciszeko Blachnickio, šis judėjimas nėra sugalvotas, bet „duotas ir užduotas“. Tai Viešpaties dovana, o sykiu ir tikinčiųjų uždavinys ją priimti bei kūrybingai plėtoti. Toks Dievo ir žmonių bendradarbiavimas paskatino Joną Paulių II dar prieš išrinkimą popiežiumi šį judėjimą pavadinti praktiška Vatikano II Susirinkimo interpretacija.

Kun. Szymonas Klimaszewskis paaiškino artimą ryšį tarp šviesos ir gyvenimo, kurį judėjimo emblemoje pabrėžia du sukryžiuoti, neatskiriamai sujungti graikų kalbos žodžiai *fos* ir *zoe* („šviesa“ ir „gyvenimas“). Pavadinime šį ryšį akcentuoja praleistas jungtukas „ir“: ne „Šviesa ir Gyvenimas“, bet „Šviesa – Gyvenimas“. Nėra gyvenimo be šviesos, o Dievo žodžio, Jėzaus Kristaus, Šventosios Dvasios apšviestas gyvenimas savo ruožtu tampa šviesa kitiems.

Kun. Szymonas Klimaszewskis taip pat pabrėžė, kad gyvenimas kyla iš gyvenimo, o ne iš knygos. Tad ir šį judėjimą toliau plėtoja tie, kurie jame įgyja patirties, o ne vien teoriškai susipažįsta su metodika. Vilkaviškio vyskupijos tikybos mokytojams, jaunimo vadovams, norintiems dirbti pagal „Šviesos – Gyvenimo“ metodą, svečias pasiūlė suorganizuoti specialias parengiamąsias rekolekcijas.

-apn-

NEBIJOKITE

12 eilinis sekmadienis (A)

Jer 20, 10–13; Rom 5, 12–15; Mt 10, 26–33

Kai evangelistas Matas rašė savo Evangeliją, jau buvo prasidėję krikščionių persekiojimai. Todėl jis primena Kristaus padaršinimą. Ką tik girdėtoje Evangelijoje net tris kartus pakartotą: „Nebijokite!“ Istorija liudija, kad pirmieji krikščionys įsidėmėjo šį Kristaus žodį ir parodė ypatingą drąsą. Pavartę Apaštalų darbų knygą, randame, kad žydai apaštalams draudė skelbti Jėzaus Evangeliją. Petras su Jonu į jų grasinimus atsakė: „Spręskite patys, ar teisu Dievo akivaizdoje jūsų klausyti labiau negu Dievo! Juk mes negalime tylėti apie tai, ką esame matę ir girdėję“ (*Apd 4, 19*). Bažnyčios istorija teigia, kad pirmieji Bažnyčios persekiotojai buvo žydai, kurie visaip priešinosi naujajai religijai. Net ir šv. Paulius pradžioje persekiojo pirmuosius krikščionis, kol pats Kristus jo nepašaukė savo tarnybai. Tačiau netrukus ir Romos valdžia atsigrėžė prieš krikščionis, nenorinčius pripažinti pagoniškų dievų. Ypač padėtis pablogėjo, kai į Romos sostą atsisėdo imperatorius Neronas. Padavimas sako, kad jis padegė Romos miestą, norėdamas jį atnaujinti. Tačiau, liaudžiai sunerimus, kaltė dėl gaisro buvo suversta krikščionims. Valdant šiam žiauriam tironui apaštalas Petras buvo nukryžiuotas, Pauliui – nukirsta galva, daug krikščionių gyvi sudeginti, kiti cirkuose laukinių žvėrių sudraskyti. Tačiau krikščionys nepabūgo pavojų. Juos drąsino Kristaus paraginimas: „Nebijokite!“ Ištisis tris šimtus metų tęsėsi persekiojimai. Vis dėlto krikščionių daugėjo, kol pagaliau Romos valdytojai buvo priversti suteikti jiems visišką laisvę.

Apžvelgę istoriją, matome, kad visais laikais tai vienur, tai kitur krikščionys buvo žudomi ir įvairiai varginami. Mums nereikia toli ieškoti pavyzdžių. Prisiminkime, ką reiškė būti tikinčiu prieš 20 metų. Bet ar šiandien galime sakyti, kad Bažnyčiai neišnyra sunkumų laisvojoje Lietuvoje? Pažiūrėkime, kokie pavojai gresia mūsų tikėjimui liberalioje visuomenėje. Švietimas, žiniasklaida, naujoji pagonybė sąmoningai ir nesąmoningai menkina mūsų tikėjimo vertę. Kad ir kaip būtų, bet mes neužmirštame Kristaus padaršinimo „Nebijokite!“ Mūsų atmintyje dar gyvas Romos miesto vaizdų prisiminimas laidojant didįjį keliauninką Joną Paulių II. Vieni Petro bazilikos aikštėje, kiti prie televizorių stebėjome atsiveikinimą su Vyriausuoju savo ganytoju. Visas pasaulis kuo nuoširdžiausiai atsisveikino su šiuo didžiu žmogumi. Paskui vėl pasaulio tikinčiųjų dėmesys kryo į Vatikaną, kur buvo renkamas Petro įpėdinis. Po rinkimų nekantriai laukėme naujojo Vyriausiojo ganytojo žodžio. Tomis dienomis supratome, kad Bažnyčia, nepaisant prabėgusių amžių, yra jauna, pilna gyvybingos energijos. Šiuose įvykiuose tartum vėl išgirdome Kristaus padaršinimą: „Nebijokite!“

Dar vienas pavojus gresia kiekvienam tikinčiajam – tai kiekvieno asmeniniai sunkumai. Per Krikštą tampame Kristaus Bažnyčios nariais, Dievo prigimties dalininkais, Dievo vaikais. Bet tai tik pradžia, tai dar tik gležnas naujos gyvybės daigelis. Reikia, kad žmogus tą silpną Dievo malonės daigą išugdytų. Krikščionis turi tapti vynmedžio šakele, žaliuojančia, žydinčia, nešančia gausių vaisių. Tačiau per Krikštą ištrūkė iš nuodėmės vergijos į savo pažadų žemę turime keliauti per tyrus, panašiai kaip išrinktoji tauta. Dievas globojo išrinktąją tautą, teikė ir maisto, ir vandens. Susidūrę su savo gyvenimo sunkumais prisiminkime Kristaus padaršinimą: „Nebijokite!“ Kadaisė Jeremijas, pašauktas į pranašo tarnybą, skundėsi: „Ai ai ai, Viešpatie Dieve! <...> Štai aš nemoku kalbėti! Esu tik vaikas!“ Tačiau Viešpats Jeremiją padaršino: „Nebijok nieko, nes aš esu su tavimi, kad tave apsaugočiau“ (*Jer 1, 6–8*). Skirdamasis su apaštalais Jėzus priminė jiems svarbiausią jų pareigą: „Eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones!“ Tačiau čia pat juos padaršino: „Štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (*Mt 28, 19–20*). Šv. Ignacas pašauktas Dievo tarnybai ypatingu būdu. Jis buvo sunkiai sužeistas, bet pasirinkusi tokį kelią Apvaizda šį žmogų padarė didžiu kovotoju už Kristaus Bažnyčią. Jo pasitikėjimas Dievo Apvaizda buvo nepaprastas. Biografai pasakoja, kad didžiulė audra ištiko jį plaukiantį iš Ispanijos į Romą. Didžiulės bangos laivą blaškė tarsi riešuto kevalą. Apimti baimės žmonės meldėsi. Visas laivas braškėjo ir, rodėsi, tuoj subyrės į šipulius. Tik Ignacas buvo visiškai ramus. Jo veide nebuvo jokios baimės žymių. Dievo pašauktas kovoti už Bažnyčią, jis tikėjo, kad Dievas jo neapleis, kol neįvykdys savo misijos.

Šio sekmadienio Evangelijos žodžiai skirti apaštalams. Jiems Kristus paveda skelbti Gerąją Naujieną. Jis numato sunkumus, su kuriais susidurs apaštalai, todėl juos drąsina be baimės skelbti Dievo žodį. „Nebijokite žmonių. Juk nieko nėra uždengta, kas nebus atidengta, ir nieko paslėpta, kas nepasidarys žinoma“. Šį padaršinimą visi privalome nešioti savo širdyje. Šių dienų pasaulyje mes tokie nežymūs, tokie maži. Matome, kad žemiškąjį gyvenimą lemia politikai, mokslininkai, biznierių, netgi nusikaltėliai. Kas gi mes esame šių dienų pasaulyje? O vis dėlto neužmirškime Kristaus padaršinimo: „Nebijokite!“ Šiandien kiekvienas pažvelkime į savo gyvenimą. Prisiminkime tas valandas, kai atrodė, kad išmušė paskutinė valanda, gyvenimo laivas jau grimzta į dugną, laukia neišvengiamą žūtį. Vis dėlto, nors Dievo bandomi, mes gyvename ir tikime, „kad mūsų žemiškosios padangės būstui suirus, mūsų laukia Dievo būstinė, ne rankomis statyti amžinieji namai danguje“ (*2 Kor 5, 1*).

APAŠTALO KELIAS

13 eilinis sekmadienis (A)

2 Kar 4, 8–11. 14–16; Rom 6, 3–4. 8–11; Mt 10, 37–42

Dešimtajame Mato evangelijos skyriuje kalbama apie Kristaus nurodymus apaštalams. Pereitą sekmadienį girdėjome Jėzaus drąsinančius žodžius: „Nebijokite tų, kurie žudo kūną, o sielos negali užmušti“ (Mt 10, 28). Šiandien vėl girdime reikalavimus, kuriuos Jėzus kelia savo mokiniams: „Kas myli tėvą ar motiną labiau negu mane – nevertas manęs“. Ar tai įmanoma? Ar pats Dievas neįsakė: „Gerbk savo tėvą ir motiną“? Jėzus nekeičia Dievo įstatymų, tik nustato vertybių hierarchiją. Jau pagoniškajame pasaulyje buvo suprantama, kad Dievas yra aukščiausioji vertybė. Sofoklio „Antigonėje“ dukra sako savo tėvui: „Tėve, aš nemylėčiau tavęs taip karštai, jei Dievo nemylėčiau labiau už tave“. Ar ne tą pačią mintį išreiškia Kristus sakydamas: „Kas gi mano motina ir kas mano broliai? <...> Kiekvienas, kas tik vykdo mano dangiškojo Tėvo valią, yra man ir brolis, ir sesuo, ir motina“ (Mt 12, 48–50). Apaštalui maža palikti tėvą ir motiną. Jo laukia pareigos kryžius. „Kas neima savo kryžiaus ir neseka paskui mane – nevertas manęs“. Ak, tas kryžius! Kas gali jį suprasti, kas gali jį pamilti? Juk kalba apie kryžių yra kalba apie kančią. Iš tiesų tenka pripažinti, kad kančia yra didelis slėpinys, žmogaus protui nesuvokiamas. Apie kančią prirašyta daug knygų, tačiau niekas negali paaiškinti tikrosios kančių prasmės. Gal arčiausiai priartėsime prie tiesos įsigilinę į Šv. Rašto Pradžios knygos pasakojimą apie pirmųjų tėvų nuopuolį. Užuot buvę Dievui dėkingi, pavaldūs ir klusnūs, jie paklausė gundytojo, nuskynė ir valgė uždrausto medžio vaisius. Katekizmas aiškina, kad uždraustas vaisius reiškia Dievo nustatytą moralinę tvarką, kurios žmogus privalo laikytis (plg. KBK 396). Uždraudamas skinti draudžiamus vaisius, Dievas tarsi sako: „Atsimink, žmogau, kad tau atiduota visa žemė. Bet tu neesi Dievas, aš esu tavo Viešpats!“ Tas pats katekizmas trumpai ir aiškiai nusako pirmųjų žmonių kaltės padarinius: „Velnio gundomas žmogus numarino savo širdyje pasitikėjimą Kūrėju ir, piktnaudžiaudamas laisve, nepakluso Dievo įsakymui. Tai ir buvo pirmoji žmogaus nuodėmė. <...> Taip nusidėdamas žmogus save patį iškėlė aukščiau Dievo ir tuo pačiu paniekino Dievą: jis verčiau pasirinko save, o ne Dievą“ (KBK 397–398).

Tai, ką mums skelbia Dievo apreiškimas, patvirtina žmonių patirtis. „Atsisakydamas pripažinti Dievą savo kilmės pradžią, žmogus tuo pačiu griaua deramą tvarką, vedančią į jo galutinį tikslą, o drauge suardo savo paties ir santykių su kitais žmonėmis bei visa kūrinija darną“ (KBK 401). Nors esame atpirkti, bet kiekvienam iš mūsų vaidenasi uždraustas vaisius. Piktoji dvasia jį nuspalvina gražiausiomis spalvomis, gundydama kuo greičiau skinti ir valgyti. Deja, paragautas uždraustas vaisius bematant apkarsta. Gyvenimas mums akivaizdžiai rodo kraupią tikrovę. Kas suskaičiuos jaunus žmones, pasidavusius pagundoms, kurie jau nepajėgia grįžti į dorą gyvenimą. Kiek žmonių, įvairiais būdais besisvaigindami, pasuka į nusikaltimų kelią. Kiti užsikrėtę nepagydomomis ligomis laukia, kol mirtis sutrumpins kūno ir sielos kančias.

Dievo Sūnus, atėjęs gelbėti žmonių, rodo mums kitą kelią. Tai besąlyginis klusnumas Dievui. Pradėjęs savo viešąjį gyvenimą, Jėzus pareiškė: „Mano valgis – vykdyti valią to, kuris mane siuntė“ (Jn 4, 34). Sakydamas „valgis“, Jėzus nori pabrėžti, kaip svarbi jam Dievo valia. Kaip valgis yra žmogaus kūno gyvybės, taip Dievo valia jam yra dvasinės gyvybės pagrindas. Baigdamas savo žemiškąją misiją, Jėzus dar kartą parodo, ką jam reiškia Dievo valia. Alyvų kalne jis meldėsi: „Tėve, jei nori, atimk šitą taurę nuo manęs, tačiau tebūna ne mano, bet tavo valia!“ Jėzaus kryžius – kilniausia klusnumo Dievo valiai išraiška. Siunčiamus į pasaulį apaštalus Jėzus ragina imti kryžių ir juo sekti. Kaip jis pats nesvyruodamas ėjo į Golgotos kalną, toks turi būti ir apaštalo kelias. Jo valgis – dangiškojo Tėvo valia. Imti savo kryžių reiškia pildyti dangiškojo Tėvo valią. Nešti kryžių – tai paklusti Dievo valiai. Mūsų prigimtis dažnai maištauja, nuolat skatina vykdyti ne Dievo įstatymus, bet paklusti kūnui. Net šv. Paulius prisipažįsta: „Aš nedarau gėrio, kurio trokštu, o darau blogį, kurio nenoriu. <...> Kai trokštu padaryti gera, prie manęs prilimpa bloga. <...> Savo kūno sąnariuose jaučiu kitą įstatymą, kovojantį su mano proto įstatymu. <...> Taigi aš pats protu tarnauju Dievo įstatymui, o kūnu – nuodėmės įstatymui“ (Rom 7, 19–25). Paulius mus kviečia žvelgti į Kristų, kuris „nusižemino, tapdamas klusnus iki mirties, iki kryžiaus mirties“ (Fil 2, 8). Štai mums reikalingas žodis, leidžiantis priartėti prie kryžiaus slėpinio, – tai klusnumas Dievui. Kai žydai buvo išvesti iš Egipto, Dievas jiems priminė: „Aš esu Viešpats, tavo Dievas, kuris išvedžiau tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų. Neturėsi kitų dievų, tik tai mane“ (Iš 20, 2–3). Dievas yra vienas dangaus ir žemės Kūrėjas ir nesutinka, kad būtų garbinami kiti dievai. Kokiems tik dievams žmogus netarnauja, kokių tik aukų neaukoja savo susikurtiems dievams. Pažvelkime į mūsų visuomenę. Horoskopai, ekstrasensai, seksas, narkotikai, mados – tai daugelio mūsų visuomenės narių dievai. Kryžiai yra neišvengiami žmogaus gyvenimo palydovai. Tik vieni kryžiai yra pažymėti nuodėme, kiti atremti į Kristaus kryžių. Vieni veda į sudužimą, kiti – į viešpatavimą su Kristumi. „Kas neneša savo kryžiaus ir neseka manimi, negali būti mano mokinys“. Šie apaštalams pasakyti žodžiai galioja kiekvienam krikščioniui. Padėk mums, Viešpatie, suprasti, ką reiškia tave sekti, būti tavo mokiniu.

Parengė V. S.

Katalikiškojo auklėjimo kongregacija

Pašvęstieji asmenys ir jų misija mokykloje

(Pabaiga. Pradžia Nr. 9)

Auklėtojai pašaukti lydėti kelyje Kito link

Norėtume pamatyti Jėzų (Jn 12, 21)

Abipusiškumo dinamika

Auklėjimo bendruomenėje

41. Auklėjimo misija vykdoma bendradarbiaujant keliems auklėjimo bendruomenę sudarantiems subjektams – mokiniams, tėvams, mokytojams, aptarnaujančiam personalui ir mokyklos vadovybei. Ši bendruomenė turi galimybę sukurti gyvenimo aplinką, kur vertybės būtų perteikiamos per autentiškus tarpasmeninius jos narių santykius. Jos iškiliausias tikslas yra vientisas asmens auklėjimas. Šioje perspektyvoje pašvęstieji asmenys dėl bendrystės, ženklinančios jų bendruomeninį gyvenimą, patirties gali esmingai prisidėti. Įsipareigodami gyventi bendrystės dvasingumu bei jį perteikti mokyklos bendruomenei konstruktyviu ir skirtingybes suderinti gebančiu dialogu, jie kuria klimata, besišaknijantį evangelinėse tiesos ir gailestingosios meilės vertybėse. Tad pašvęstieji asmenys kaip raugas geba kurti vis gilesnius bendrystės santykius, kurie patys savaimė daro auklėjamąjį poveikį. Pašvęstieji asmenys skatina solidarumą, abipusį vertinimą, bendrą atsakomybę už auklėjimo planą ir teikia aiškų krikščioniškąjį liudijimą, perduodami Dievo ir Evangelijos žinios patirtį iki pat pasidalijimo suvokimu, jog jie yra Dievo ir Bažnyčios įrankiai, visiems tarnaujančios charizmos turėtojai.

Bažnyčios kaip bendrystės perspektyvoje

42. Užduotis perteikti bendrystės dvasingumą mokyklos bendruomenei kyla iš priklausomybės Bažnyčiai kaip bendrystei. Iš pašvęstųjų asmenų, įsipareigojusių auklėjimo misijai, tai reikalauja, remiantis savo charizma, ištraukti į vietinės Bažnyčios pastoraciją. Juk jie vykdo bažnytinę tarnybą konkrečios bendruomenės labui ir bendrystėje su vyskupijos ordinaru. Bažnyčiai patikėta bendroji auklėjimo misija taip pat reikalauja didesnio įvairių vienuolinių šeimų bendradarbiavimo ir didesnės sąveikos. Tokia sąveika ne tik laiduoja kokybiškesnę auklėjimo tarnybą, bet ir teikia galimybę dalytis charizmomis visos Bažnyčios naudai. Tad bendrystė, kurią pašvęstieji asmenys pašaukti įgyvendinti, neapsiriboja vien jų vienuoline šeima ar institutu. Atsiverdami bendrystei su kitomis pašvęstojo gyvenimo formomis, pašvęstieji asmenys gali „iš naujo atrasti bendras Evangelijos šaknis ir bendromis pastangomis aiškiau suvokti savosios tapatybės grožį charizmą, vieno vynmedžio šakelių, įvairovę“ (33).

Santykio matmuo

Skatinti autentiškus santykius

43. Auklėjimo bendruomenė auklėjamuoju bei pedagoginiu lygmeniu išreiškia pašaukimų įvairovę ir grožį, taip pat jų vaisingumą, taip prisidėdama prie mokyklos institucijos gyvenimo.

Įsipareigojimas skatinti asmens santykiškumą bei rūpinimasis autentišku auklėjamųjų santykių su jaunuoliais steigimu yra aspektai, prie kurių buvimo mokykloje, laikomoje mikrokosmu, kur dedami atsakingo gyvenimo visuomenės makrokosme pagrindai, pašvęstieji asmenys gali neabejotinai prisidėti. Tačiau ir mokykloje neretai tenka konstatuoti vis didesnę tarpasmeninių santykių nuosmukį dėl vaidmenų funkcionalizacijos, paviršutiniškumo, nuovargio ir kitų veiksnių, sukeliančių konfliktines situacijas. Organizuoti mokyklą kaip pratybų erdvę, kur tarp įvairių narių mokomasi kurti pozityvius santykius bei ieškoti taikių konflikto sprendimų, yra pamatinis tikslas ne tik auklėjimo bendruomenės gyvenimo, bet ir taikios bei darnios visuomenės statybinimo labui.

Ugdyti abipusiškumą...

44. Paprastai mokykloje yra mergaičių ir berniukų, taip pat moterų ir vyrų, atliekančių mokymo ar valdymo užduotis. Žmogiškojo asmens dvilytiškumo paisymas moko abipusio pažinimo pagarbos bei skirtingybių branginimo. Vyro/ moters abipusiškumo patirtis gali būti paradigminė kitų skirtingybių, įskaitant etnines ir religines, atžvilgiu. Tai iš tiesų plėtoja bei palaiko teigiamas laikysenas, lygiai kaip ir suvokimą, jog kiekvienas asmuo gali duoti ir imti, pasirengimą priimti kitą, gebėjimą puoselėti giedrą dialogą ir poreikį nuvalyti bei nuskaidrinti savo patirtį, stengiantis ją perteikti ir sugretinti su kita.

...vertę pabrėžiančiais santykiais

45. Abipusiškumo santykių sąveika vaidmenų atžvilgiu gali būti asimetriška, kaip neišvengiamai būna auklėjimo atveju, tačiau niekada nebūna asimetriška žmogiškojo asmens orumo bei unikalumo atžvilgiu. Mokyti yra lengviau, kai auklėjamoji sąveika – atmetant nederamą vaidmenų nepaisymą – vyksta visiškai pripažįstant vienodą kiekvieno žmogiškojo asmens orumą. Šitaip įmanoma ugdyti asmenybes, gebančias turėti savo pačių požiūrį į gyvenimą bei galinčias pateisinti savo apsisprendimą. Šeimų ir mokytojų įtraukimas kuria pasitikėjimo ir pagarbos aplinką, padedančią plėtoti gebėjimą puoselėti dialogą bei taikiai sugyventi ieškant to, kas skatina bendrąjį gėrį.

Auklėjimo bendruomenė

Kurti auklėjamąją aplinką

46. Dėl savo bendruomeninio gyvenimo patirties pašvęstieji asmenys itin tinka bendradarbiavimui, kad mokyk-

los institucijos auklėjamas projektas skatintų tikros bendruomenės radimąsi. Jie būtent siūlo bendrojo gyvenimo modelį, alternatyvų standartizuotos ar individualistinės visuomenės modeliui. Konkrečiai pašvęstieji asmenys išpareigoja kartu su savo kolegomis pasauliečiais dėti pastangas, kad mokykla būtų susitikimo, klausymosi, komunikavimo vieta, kur mokiniai gyvai patirtų vertybes. Jie kryptingai padeda priiminėti pedagoginius sprendimus, skatinančius įveikti vienpusišką individualizmą, solidarizuotis, užuot konkuravus, padėti silpniausiajam, užuot jį stūmus į paribį, ir atsakingai dalyvauti, užuot abejingai laikiusis nuošalėje.

Suvokiant šeimos misiją...

47. Už vaikų auklėjimą pirmiausia atsakinga šeima. Pašvęstieji asmenys brangina tėvų dalyvavimą auklėjimo bendruomenėje ir išpareigoja palaikyti su jais autentišką abipusiškumo ryšį. Bendro veikimo struktūromis, asmeniniais susitikimais ir kitomis iniciatyvomis siekiama vis veikliau įtraukti tėvus į institucijos gyvenimą bei padaryti juos jautrius auklėjimo užduočiai. Daugelio sunkumų, kuriuos išgyvena šeima, aki-vaizdoje šią auklėjimo užduotį pripažinti šiandien svarbiau negu kada nors anksčiau. Kai Dievo planas šeimos atžvilgiu sąžinėse užtemsta, visuomenė patiria nesuskaičiuojamą žalą ir pažeidžiama vaikų teisė gyventi žmogiškos meilės ženklinoje aplinkoje. Kai šeima, priešingai, paiso Dievo plano, ji virsta meilės ir tikrojo solidarumo laboratorija (34).

Pašvęstieji asmenys skelbia šią tiesą, kuri svarbi ne vien tikintiesiems, bet yra ir žmonijos paveldas, įrašytas žmogaus širdyje. Ryšių su vaikų bei besimokančių vaikų ir jaunuolių šeimomis galimybė yra palanki proga kartu su jomis išsamiau apžvelgti tam tikras reikšmingas temas, susijusias su gyvenimu, žmogiška meile ir šeimos esme, ir pritari siūlomai vizijai atmetant kitas, neretai vyrujančias vizijas.

... ir broliškumo kaip pranašiško ženklo reikšmė

48. Liudydami Kristų ir gyvendami sau būdingą bendrystės gyvenimą, pašvęstieji asmenys teikia visai auklėjimo bendruomenei *pranašišką* broliškumo ženklą. Bendruomeninis gyvenimas, nuaustas iš tvirtų ryšių, „yra gyva pranašystė visuomenėje, kuri, kartais to pati nesuvokdama, giliai ilgisi beribio broliškumo“ (35). Šį įsitikinimą liudija išpareigojimas paversti bendruomenės gyvenimą asmenų brendimo ir abipusės pagalbos, ieškant bendrosios misijos bei ją atliekant, vieta. Čia svarbu, kad broliškumo ženklas mokyklos bendruomenės gyvenime visada išliktų aiškiai regimas.

Susisaisčius su kitomis auklėjimo instancijomis

49. Auklėjimo bendruomenė savo tikslus įgyvendina sąveikaudama su kitomis krašte veikiančiomis auklėjimo instancijomis.

Mokyklos pastangų koordinavimas su kitomis auklėjimo instancijomis bei veikimas platesniame komunikaciniame lauke, daugybę pasiūlymų pateikiant vientisu pavidalu, skatina moksleivių asmeninį, profesinį bei socialinį brendimą. Tai labai padeda išvengti įvairiopo sąlygojančio poveikio, pirmiausia *žiniasklaidos*, jauniems žmonėms: užuot buvę tiesiog pasyviais vartotojais, jie tampa kritiškais pokalbio partneriais, gebančiais daryti teigiamą įtaką viešajai nuomonei ir net informacijos kokybei.

Kelyje Kito link

Klausimus kelti kviečianti gyvensena

50. Auklėjimo bendruomenės gyvenimas, jei jis paženklintas rimto tiesos ieškojimo per įvairias mokymo disciplinas, be paliovos skatina siekti brandesnio apmąstymo, nesitenkinti tuo, kas įgyta, ir kelti egzistencinius klausimus.

Šiame kontekste pašvęstieji asmenys savo buvimu savaitei prisideda prie savo tapatybės bei pašaukimo. Jaunuoliai – net jei ne visada sąmoningai – trokšta iš jų gyvenimo kaip atsako į pašaukimą, kaip kelio Dievo link, kaip ženklų, kuriais jis reiškiasi, paieškos liudijimo. Jie trokšta sutikti asmenų, kviečiančių juos kelti rimtus klausimus bei atrasti giliausią žmogiškosios egzistencijos ir istorijos reikšmę.

Kreipti prasmės paieškos linkme

Ugdyti paieškos laikyseną

51. Susitikimas su Dievu visada yra asmeninis įvykis, atsakas į tikėjimo dovaną, atsakas, kuris iš prigimties yra laisvas asmens aktas. Mokykla, įskaitant katalikiškąją, nereikalauja tikėti, tačiau ji gali tam parengti. Auklėjimo programa galima sukurti sąlygas, padedančias asmeniui plėtoti paieškos laikyseną bei kreipiančias į savosios būties ir supančios tikrovės slėpinių atradimą iki pat tikėjimo slenksčio.

Apsisprendusiems peržengti slenksčių siūlomos būtinios priemonės tikėjimo patirčiai gilinti malda, sakramentais, susitikimu su Kristumi Žodyje, Eucharistijoje, įvykiuose bei asmenyse (36).

Mokant laisvės

52. Esminis ieškojimo kelionės matmuo yra laisvės mokymas, būdingas kiekvienai mokyklai, kuri ištikima savo užduočiai. Laisvės mokymas yra žmogiškumą ugdanti veikla, nes ja siekiama pilnatviško asmens vystymosi. Iš tikrųjų pats auklėjimas laikytinas laisvės įgijimu, augimu ir turėjimu. Kiekvienas moksleivis auklėtinys taip, kad išmoktų išsilaisvinti iš sąlygotybių, trukdančių pilnatviškai gyventi kaip asmeniui, ugdytis tvirtą ir atsakingą asmenybę, gebančią rinktis laisvai ir pagal sąžinę (37).

Rengiant dirvą tikėjimo pasirinkimui

Ugdyti tikrai laisvas asmenybes jau savaime reiškia kreipti jas tikėjimo link. Prasmės paieška palengvina asmens religinio matmens kaip dirvos, kur gali bręsti krikščioniškasis pasirinkimas ir skleistis tikėjimo dovana, plėtotė. Mokykloje vis dažniau – pirmiausia Vakarų visuomenėse – konstatuojama, jog religinis matmuo tapo *prarasta grandimi* ne tik tiesiogine prasme mokyklinio auklėjimo programose, bet ir platesniame ugdymo kelyje, prasidedančiame šeimoje. Tačiau be šios grandies labai nukenčia visa auklėjimo programa, nes apskritai darosi sunkiau ieškoti Dievo. Tai, kas netarpiška, paviršutiniška, antraeilė, gatavi sprendimai, nukrypimai ir magija ir slėpinio pakaitalai grasina visiškai patraukti jaunuolių dėmesį ir nepalieka jokios vietos atvirumui transcendencijai.

Šiandien net savęs tikinčiais nelaikantys mokytojai jaučia būtinybę iš naujo atrasti religinį auklėjimo matmenį, būtiną ugdyti asmenybei, gebančiai valdyti mūsų visuomenėje gyvus, galingus sąlygojimo veiksnius ir etiškai taikyti naujus mokslo bei technikos laimėjimus.

Klausimus kelti kviečiančio auklėjimo stiliumi

53. Pašvęstieji asmenys, gyvenantys pagal Evangelijos patarimus, kviečia kelti klausimą, kas yra Dievas ir gyvenimo slėpinys. Toks klausimas, reikalaujantis auklėjimo, gebančio sužadinti pamatinius klausimus, kas yra gyvenimo pradžia ir prasmė, yra veiksmingesnis, veikiau klausiant *kodėl* negu *kaip*. Dėl šios priežasties būtina rūpintis, kad įvairių disciplinų turiniai mokinius akintų tokius klausimus plėtoti bei ieškoti į juos tinkamų atsakymų. Be to, vaikai ir jaunuoliai skatintini atsakyti to, kas paviršutiniška ir banalu, ypač gyvenimiškai svarbių pasirinkimų, šeimos, žmogiškosios meilės srityse. Toks auklėjimo stilius virsta studijų bei tyrimų metodologija, kuri moko mąstyti bei atpažinti dvasias. Jis konkrečiai reiškiasi strategija, kuria nuo pirmųjų asmens metų siekiama puoselėti jo vidujškumą kaip vietą, kur klausomasi Dievo balso, atsiveriama šventybės pajautai, apsisprendžiama laikytis vertybių, bręsta savo ribotumo bei savo nuodėmės pripažinimas, stiprėja atsakomybė už kiekvieną žmogiškąją būtybę.

Tikybos mokymas

Įvairūs religinio auklėjimo būdai

54. Šiame kontekste ypatingas vaidmuo tenka tikybos mokymui. Kaip ir kiti auklėtojai, tačiau su didesne atsakomybe, pašvęstieji asmenys dažnai būna pašaukti priklausomai nuo įvairių mokyklinių sąlygų laiduoti skirtingus religinio auklėjimo būdus: vienose mokyklose dauguma moksleivių yra krikščionys, kitose priklauso kitoms religijoms arba yra agnostikai ar ateistai.

Kultūrinė pasiūla visiems

Pašvęstiesiems asmenims tenka užduotis pabrėžti ir institucijos pamokų planą bei kultūrinę programą įtraukto tikybos mokymo vertę. Net pripažįstant, kad tikybos mokymo paskirtis katalikiškose mokyklose kitokia negu kitose, tokio mokymo tikslas visada vienodas – atverti krikščionybės istorinės patirties supratimui, kreipti Jėzaus Kristaus pažinimo bei gilinimosi į jo Evangeliją linkme. Šiuo požiūriu tikybos mokymas iškyla kaip kultūrinė pasiūla, kurią galima adresuoti visiems, nepaisant asmeninių tikėjimo pasirinkimų. Be to, daugelyje kontekstų krikščionybė jau yra dvasinis vietinės kultūros horizontas.

Tikybos mokymas katalikiškose mokyklose

Katalikiškose mokyklose tikėjimo mokymui tenka užduotis padėti moksleiviams religijos srityje subrandinti asmeninį nuoseklų bei pagarbos kito įsitikinimams paženkliną požiūrį, taip prisidedant prie jų augimo bei gilesnio tikrovės supratimo. Svarbu, kad visa auklėjimo bendruomenė, ypač katalikiškose mokyklose, pripažintų tikybos mokymo vertę bei vaidmenį ir prisidėtų prie to, kad moksleiviai tai vertintų. Tikybos mokytojas, pasitelkiantis tinkamą kalbą religinei žiniai perteikti, pašauktas akinti moksleivius gilintis į didžiuosius gyvenimo prasmės, tikrovės reikšmės ir atsakingos veiklos pertvarkant tikrovę Evangelijos vertybių šviesoje klausimus, taip skatindamas konstruktyviai lyginti katalikiškosios religijos ir šiuolaikinės kultūros turinius bei vertybes.

Kitos ugdymo galimybės

Katalikiškosios mokyklos bendruomenė siūlo ne tik tikybos mokymą, bet ir kitokias galimybes, kitokius momentus bei būdus tikėjimo ir kultūros, tikėjimo ir gyvenimo sintezei ugdyti (38).

Gyvenimas kaip pašaukimas

Gyvenimas kaip dovana ir užduotis

55. Kaip ir kiti auklėtojai krikščionys, pašvęstieji asmenys moka ižiūrėti ir branginti auklėjimo procese glūdintį pašaukimo matmenį. Gyvenimas tikrai yra dovana ir realizuojamas laisvai atsiliepiant į ypatingą kvietimą, kasdien atrastiną konkrečiomis aplinkybėmis. Dėmesys pašaukimo matmeniui skatina asmenį aiškinti savo patirtį Dievo plano šviesoje.

Dėmesio pašaukimo matmeniui stygius ar nepakankamas tuo rūpinimasis atima iš jaunuolių paspirtį, į kurią jie turi teisę sverdami pamatinius egzistencinius pasirinkimus, be to, tai taip pat nuskurdina visuomenę ir Bažnyčią, kurioms abiem reikia asmenų, gebančių atsidėti nuolatiniam tarnavimui Dievui, broliams ir bendrąjam gėriui.

Pašaukimo kultūra

Žadinti didžiųjų klausimų troškimą

56. *Naujos* pašaukimo kultūros skatinimas yra pamatinis naujosios evangelizacijos dėmuo. Ji žadina „drąsą ir troškimą imtis didžiųjų klausimų, susijusių su savo paties ateitimi“ (39). Tai klausimai, kuriuos taip pat žadina asmens poreikiams pritaikyti auklėjimo procesai, laipsniškai vedantys egzistencijos kaip Dievo dovanos bei užduoties atradimo link. Tokie procesai gali būti tikras pašaukimo brendimo kelias į ypatingo pašaukimo atradimą.

Skatinti mokykloje *pašaukimo kultūrą* ypač pašaukti pašvęstieji asmenys. Visai krikščionių tautai jie yra ne tik apibrėžto pašaukimo, bet ir pašaukimo kaip gyvenimo formos dinamikos ženklas, iškalbingai rodantis apsisprendimą to, kuris trokšta gyventi klusniai atsiliepdamas į Dievo kvietimą.

Dalytis savo auklėjimo charizma

57. Šiandien auklėjimo misija mokyklose vis labiau dalijamasi su pasauliečiais. „Anksčiau kartais bendradarbiauta siekiant atsverti apaštalavimo darbams pašvęstųjų asmenų stygių, tuo tarpu dabar kyla poreikis dalytis atsakomybe ne tik atliekant instituto darbus, bet ir turint prieš akis tikslą įgyvendinti aspektus bei momentus, susijusius su specifiniu instituto dvasingumu bei specifine jo misija“ (40). Tad pašvęstiesiems asmenims tenka užduotis toliau perteikti juos įkvepiančią auklėjimo charizmą ir skatinti asmenų, kurie jaučiasi pašaukti tai pačiai misijai, ugdymą. Norėdami šią pareigą atlikti, jie turi vengti išitraukimo į vien akademinę bei administracinę veiklą ir nepasiduoti aktyvizmui. Pagrindinį dėmesį jiems derėtų nukreipti į savo charizmos turtus bei juos toliau plėtoti atsiliepiant į naujas socialines ir kultūrinės sąlygas.

Tinkamiausi pokalbio partneriai ieškant Dievo

58. Auklėjimo bendruomenėje pašvęstieji asmenys gali padėti ugdyti mąstyseną, kuri būtų Evangelijos vertybių įkvėpta taip, kaip būdinga jų charizmai. Tai jau yra auklėjimo tarnyba savo pašaukimo ieškojimo srityje. Jaunuo liai ir neretai kiti auklėjimo bendruomenės nariai daugiau ar mažiau sąmoningai tikisi, jog pašvęstieji asmenys bus tinkamiausi pokalbio partneriai Dievo paieškose. Tokia tarnyba, kuri yra savičiausia pašvęstųjų asmenų tapatybės dalis, nenumato amžiaus ribos, kuri leistų pasijusti pensininku. Net ir turintys iš profesinės veiklos pasitraukti pašvęstieji asmenys gali ir toliau padėti jaunuoliams bei suaugusiesiems kaip gyvenimo Dvasioje žinovai, kaip auklėtojai ir auklėtojos tikėjimo srityje.

Tad pašvęstųjų asmenų buvimas mokykloje yra Evangelijos dvasingumo siūlymas, atramos taškas auklėjimo bendruomenės nariams tikėjimo bei krikščioniškojo brendimo kelyje.

Pašaukimo matmuo mokytojo profesijoje

59. Mokytojo kokybė yra esminė konstruktyvios bei vaisingos auklėjimo aplinkos sąlyga. Todėl pašvęstojo gyvenimo institutai bei vienuolinės bendruomenės – ypač tada, kai vadovauja katalikiškosioms mokykloms, – siūlo mokytojams ugdymo būdus, tinkamus pašaukimo matmeniui mokytojo profesijoje atskleisti ir padėti mokytojams suvokti, jog jie dalyvauja Bažnyčios auklėjamojoje bei šventinamojoje misijoje (41). Pageidaujantiems pašvęstieji asmenys gali atverti savo dvasingumo turtus bei instituto charizmą ir juos padrašinti gyventi tuo auklėjamojoje misijoje pagal savo kaip pasauliečių tapatybę ir formomis, tinkamomis bei prienamomis jaunuoliams.

Auklėtojai pašaukti mokyti bendro gyvenimo

„Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus“ (Jn 13, 35)

Atitikti žmogaus asmenį

Pirmenybės teikimas asmeniui

60. Bendruomeninis mokyklos matmuo neatsiejamas nuo pirmenybės teikimo asmeniui, mokyklos auklėjimo programos šerdžiai. „Kultūra turi atitikti žmogaus asmenį ir įveikti pagundą, keliamą žinojimo, kuris orientuojasi į pragmatizmą arba pasiklysta begaliniuose erudicijos upeliūkščiuose ir dėl to negeba suteikti gyvenimui prasmę. <...> Tuo tarpu žinojimas, apšviestas tikėjimo, užuot pasitraukęs iš kasdienio gyvenimo sričių, gyvena jose su visa vilties ir pranašingumo jėga. Humanizmas, kurio pageidaujame, gina viziją visuomenės, kurios centre yra žmogaus asmuo ir jo neatimamos teisės, teisingumo ir taikos vertybės, geri solidarumo ir subsidiškumo logika paremti santykiai tarp individų, tarp visuomenės ir valstybės. Toks humanizmas geba įkvėpti ekonominę pažangą pasukti viso žmogaus ir visų žmonių vystymosi linkme“ (42).

Kreipti šia linkme konkrečius sprendimus

61. Pašvęstieji asmenys rūpinasi asmens pirmumo auklėjimo programoje išlaikymu ir šia linkme bendradarbiauja priimant konkrečius sprendimus, susijusius su bendrąja mokyklos misija ir jos ugdymo pasiūla. Kiekvienas mokinys gerbtinas kaip individualybė: atsižvelgtina į jo šeimyninę aplinką, asmeninę istoriją, savybes bei interesus. Abipusio pasitikėjimo aplinkoje pašvęstieji asmenys atranda ir puoselėja talentus, padėdami jaunuoliams tapti atsakingiems už savęs pačių ugdymą ir prisidėti prie savo draugų ugdymo. Iš to, kuris auklėjimo tarnystę išgyvena kaip misiją, tokia užduotis reikalauja visiško atsidavimo ir nesavanaudiškumo. Visiškas atsidavimas ir nesavanaudiškumas padeda kurti mokykloje gyvą auklėjimo aplinką, kur intelektinis brendimas harmoningai dera su dvasiniu, religiniu, emociniu ir socialiniu augimu.

Konkreto asmens ypatybių paisantis lydėjimas

Pirmenybės teikimas dialogui ir įdėmiam išsiklausymui

62. Su jautrumu, būdingu jų ugdymui, pašvęstieji asmenys siūlo dialogu ir įdėmiu išsiklausymu paremtą lydėjimą, paisantį konkreto asmens ypatybių. Jie iš tiesų įsitikinę, kad auklėjimas yra „širdies dalykas“ (43), taigi autentiškas ugdymo procesas gali prasidėti tik per asmeninį ryšį.

Vidinio išlaisvinimo troškimo žadinimas

63. Kiekviena žmogiškoji būtybė, net ir demonstruodama beribę laisvę, viduje jaučiasi engiama polinkių ir blogi. Pašvęstieji asmenys stengiasi žadinti jaunuolių vidinio išlaisvinimo troškimą. Tai – krikščioniškosios kelionės Evangelijos palaiminimų naujojo gyvenimo link sąlyga. Evangelijos perspektyva leis jaunuoliams užimti kritišką poziciją vartotojiškumo bei hedonizmo, it piktžolės išiveržusių ir kultūrą bei daugelio žmonių gyvenseną, atžvilgiu.

Širdies atsivertimas

Pašvęstieji asmenys, visiškai suvokiantys, kad visos žmogiškosios vertybės pilnatviškai įgyvendinamos ir suvienijamos Kristuje, regimai išreiškia motinišką Bažnyčios rūpinimąsi vientisa mūsų laikų jaunuolių branda, perteikdami įsitikinimą, jog be širdies atsivertimo negali būti jokio autentiško išlaisvinimo (44).

Moters kilnumas ir jos pašaukimas

Moters dalyvavimas ir veikla

64. Pašvęstųjų asmenų jautrumas reikalavimui plėtoti žmogiškojo asmens dvilytiškumo matmenį pagal Dievo pirmąjį planą (plg. *Pr 2, 18*) gali tokiu būdu prisidėti prie skirtingybių įtraukimo į auklėjimo programą, kad tai leistų jas labiau vertinti ir sykiu būtų įveikiamas suvienodinimas bei stereotipai. Istorija liudija, kad pašvęstieji asmenys – vyrai ir moterys – angažavosi moters labui. Ir šiandien pašvęstieji asmenys laiko savo pareiga auklėjimo procese branginti moterį. Daugelyje pasaulio kraštų mokyklos ir gausios vienuolinės bendruomenės kovoja už tai, kad moterims be jokios diskriminacijos būtų atverti vartai į auklėjimą ir kad jos turėtų galimybę savitai prisidėti prie visos visuomenės gerovės. Visiems yra akivaizdus moterų, prisidedančių prie gyvybės apsaugos bei kultūros humanizacijos, indėlis (45), jų pasirengimas rūpintis asmenimis bei atkurti įtampų ir neapykantos dažnai suardytą bei sudraskytą socialinį audinį. Daugybė solidarumo iniciatyvų, taip pat tarp kariaujančių tautų, kyla iš *moters genijaus*, bet kuriomis aplinkybėmis skatinančio jautrumą tam, kas žmogiška (46). Čia ypatingu būdu pašauktos pašvęstosios moterys, pilnatviškai ir džiugiai atsiduodamos, būti *Dievo švelnumo žmonių giminės atžvilgiu ženklai* (47). Todėl moters dalyvavimas

bei jos branginimas yra esmingai svarbus plėtojant kultūrą, kur pagrindinis dėmesys iš tikro skiriamas asmeniui, taikaus konfliktų sprendimo paieškai, vienybei įvairovėje, subsidiškumui ir solidarumui.

Tarpkultūrinė perspektyva

Pašvęstųjų asmenų indėlis į tarpkultūrinį dialogą

65. Sudėtingoje šiandienėje visuomenėje mokykla pašaukta suteikti jaunuoliams reikiamas sąlygas tarpkultūrinei vizijai plėtoti. Į auklėjimą įsitraukę pašvęstieji asmenys dažnai priklauso institutams, kurie paplitę visame pasaulyje ir yra „daugiakultūrės ir tarptautinės bendrijos, pašauktos liudyti tautų, rasių ir kultūrų bendrystės suvokimą“ ir leidžiančios „išgyventi abipusį pažinimą, pagarbą, vertinimą ir praturtinimą“ (48). Todėl jie be vargo gali laikyti kultūrinį skirtingumą turtu ir pasiūlyti tinkamą susitikimo bei dialogo būdą. Tokia laikysena yra vertingas indėlis į tikrai tarpkultūrinį auklėjimą, kuris dėl migracijos tampa vis labiau neatidėliotinas. Kelias, kuriuo turi žengti auklėjimo bendruomenė, reikalauja nuo daugiakultūrės tikrovės pakantos per eiti prie jos priėmimo ir abipusio supratimo bei tarpkultūrinio dialogo, pripažįstančio kiekvienos kultūros vertybes bei ribotybes, paieškos.

Tarpkultūrinis auklėjimas

Auklėjimo reikalavimas

66. Krikščioniškuoju požiūriu tarpkultūrinis auklėjimas iš esmės remiasi abipusiškumui atveriančiu santykio modeliu. Kultūros, kaip ir asmenys, irgi plėtojasi per būdingą dialogo ir bendrystės dinamiką. „Kultūrų dialogas <...> iškyla kaip vidinis pačios žmogaus bei kultūros prigimties reikalavimas. Dialogas laiduoja kultūroms kaip žmonių šeimos pirmąją vienybę įvairialypėms bei kūrybinėms istorinėms išraiškoms jų savitumą, abipusį supratimą ir bendrystę. Bendrystės samprata, kylanti iš krikščioniškojo apreiškimo ir iškiliausiu savo pavyzdžiu laikanti vieną ir trivienį Dievą, niekada nėra nei suvienodinimas, nei priverstinė homogenizacija ar asimiliacija; bendrystė iš tikrųjų yra daugialypės įvairovės susilieėjimas į vieną ir dėl to turtingumo ženklas bei plėtojimosi pažadas“ (49).

Skirtingybių koegzistencija

67. Tarpkultūrinė perspektyva išties reiškia paradigmos kaitą pedagogikos lygmeniu. Nuo integracijos per einama prie skirtingybių koegzistencijos paieškos. Tas modelis nėra nei paprastas, nei lengvai įgyvendinamas. Praeityje kultūrų įvairovė dažnai būdavo nesuapratimo ir konfliktų šaltinis. Ir šiandien daug kur pasaulyje pastebimi kaip kurių kultūrų bandymai nustelbti kitas. Ne mažiau pavojinga yra tendencija suvienodinti kultūras prieš akis turint Vakarų pasaulio modelius, paženklintus radikalaus individualizmo formų ir praktiškai ateistinės gyvenimo sampratos.

Pareiga ieškoti etinių įvairių kultūrų pagrindų

68. Mokykla turi kelti klausimą dėl pamatinių etinių gairių, ženklinančių tam tikros bendrijos kultūrinę partitį. „Kultūros, kaip ir žmogus, kuris yra jų autorius, yra paženklintos žmonijos istorijoje veikiančio nedorybės slėpinio ir irgi reikalingos išganymo bei atpirkimo. Kiekvienos žmogiškosios kultūros autentiškumą ir ją pagrindžiančio *etos*o vertę, tai yra jos moralinės orientacijos patikimumą, galima tam tikru laipsniu išmatuoti pagal tai, ar ji visais lygiais ir kiekvienoje aplinkoje yra už žmogų ir jo orumo skatinimą“ (50).

Kreipdamasis į JTO 50-osios generalinės asamblėjos narius, popiežius pabrėžė pamatinę visų tautų bendrystę, akcentuodamas, jog skirtingos kultūros iš tikrųjų tėra skirtingi būdai kelti klausimą dėl asmeninės egzistencijos reikšmės. Iš tiesų kiekviena kultūra stengiasi apmąstyti pasaulio ir žmogaus slėpinį, tai būdas, kaip išreikšti transcendentinį žmogiškojo gyvenimo matmenį. Taip žvelgiant, skirtingybė, užuot buvusi grėsmė, per pagarbų dialogą gali tapti žmogaus egzistencijos slėpinio gilaus supratimo versme (51).

Solidariai dalytis su vargšais

Pirmenybė vargšams

69. Pašvęstieji asmenys, būdami auklėjimo bendruomenėje, padeda lavinti visų jautrumą skurdui, ir šiandien kamuojančiam jaunuoliui, šeimas ir ištisas tautas. Toks jautrumas gali tapti gilių pokyčių Evangelijos dvasia versme, skatinti pranašumo bei pirmavimo logiką pakeisti tarnystės, *ripinimosi kitais* logika ir ugdyti solidarumui atvirą širdį.

Pirmenybę teikiant vargšams galima išvengti bet kurio atstūmimo. Mokyklinėje srityje kartais pasitaiko auklėjimo programų, kur pirmutinis dėmesys skiriamas daugiau ar mažiau pasiturinčioms grupėms, vargšus sąmoningai nustumiant į antrą vietą. Dažnai dėl socialinių, ekonominių ar politinių aplinkybių kitos alternatyvos nelieka. Tačiau tai neturėtų kliudyti aiškiai prieš akis turėti Evangelijos matą bei stengtis jį taikyti tiek asmeniniu ir bendruomeniniu lygmeniu, tiek ir mokyklinėse institucijose.

Planuoti atsižvelgiant į neturtingiausiuosius

Auklėjimo programoje – didžiausias dėmesys neturtingiems jaunuoliams

70. Kai pirmenybė neturtingiausiesiems yra auklėjimo programos dėmesio centre, jų labai skiriami geriausi ištekliai ir geriausiai pasirengę asmenys, sykiu neapleidžiant tų, kurie sunkumų ir stokos kamuojami mažiau. Tai – Evangelijos logika, tokia tolima pasaulio logikai. Iš tiesų Bažnyčia siekia siūlyti savo auklėjamąją tarnystę *pirmiausia tiems*, „kurie stokoja laikinųjų gėrybių, kuriems trūksta šeimos ir meilės arba kuriems svetima ti-

kėjimo dovana“ (52). Dėl neteisingumo paženklintų situacijų kartais sunkiau tai įgyvendinti. Tačiau kartais ir pačios katalikiškosios auklėjimo institucijos nutolsta nuo šio prioriteto, ženklusio didžiumos pašvęstojo gyvenimo institutų, atsidėjusių mokymui, pradžia.

Norint, kad šis pašvęstajam gyvenimui būdingas pasirinkimas nebūtų laikomas rezervuotu vien dosniausiems bei drąsiausiems, jis puoselėtinas nuo pat pradinio ugdymo.

Nustatyti skurdo situacijas

71. Gerojo Ganytojo pėdomis sekantys pašvęstieji asmenys turėtų stengtis nustatyti tarp mokinių įvairias skurdo situacijas, trukdančias asmeniui vientisai bręsti bei išstumiančias jį iš socialinio gyvenimo, tirdami priežastis, tarp kurių neabejotinai yra lėšų stoka. Tą dažnai lydi šeimos ir sveikatos stygius, nepakankama socializacija, žmogiškojo orumo prarastis, galimybės naudotis kultūra neturėjimas ir iš to išplaukiantis didelis dvasinis skurdas. *Tapti pasaulio vargšų balsu* – štai iššūkis, kurį sau iškėlė Bažnyčia ir kurį turi sau iškelti visi krikščionys (53). Dėl savo apsisprendimo ir viešai priimto įsipareigojimo asmeniškai ir bendruomeniškai praktikuoti neturto ženklinaimą gyvenimą pašvęstieji asmenys yra jautriausi teisingumo bei solidarumo skatinimo savo darbo aplinkoje pareigai.

Suteikti vargšams balsą

Tarnaujant neturtingiausiems

72. Laiduoti auklėjimą pirmiausia neturtingiausiems yra užduotis, kurią katalikiškosios auklėjimo institucijos yra prisiėmusios įvairiais lygmenimis (54). Tai reiškia, kad auklėjamasis darbas organizuotinas taip, kad, nepriklausomai nuo mokyklinėje institucijoje besimokančių moksleivių socialinio lygio, būtų naudingas jiems. Tai, be kita ko, reikalauja per auklėjimo programas siūlyti Bažnyčios socialinių mokymą ir tikrinti mokyklos savo moksleiviams siūlomą „profilį“. Jei mokykla bus dėmesinga neturtingiausiems ir organizuota taip, kad būtų jiems naudinga, ji mokės mokyklos disciplinas palenkti gyvenimo tarnystei ir jų turiniais skatinti visapusišką asmenų lavinimą.

Įsitraukiant į formalų ir neformalų auklėjimą

73. Dėmesys vargšams leidžia pašvęstiesiems asmenims pamatyti, *kur* neformalaus auklėjimo srityje įsitraukti ir kaip neturtingiausiems atverti kelią į mokymąsi. Žinojimas, kad yra šalių, kur mokykla rezervuota tik nedaugeliui arba, vykdydama savo užduotį, susiduria su rimtais sunkumais, turėtų akinti toliau pažengusių šalių auklėjimo bendruomenes imtis tokių solidarumo iniciatyvų kaip, pavyzdžiui, mokyklinių klasių ar mokyklų partnerystės. Ugdymo matmeniu tai būtų naudinga visiems, pirmiausia toliau pažengusių šalių moksleiviams. Jie konkrečiai mokytųsi

to, kas gyvenime esminga, ir būtų skatinami nesekti vartojimo visuomenės kultūrinėmis madomis.

Ginant vaikų teises

74. Kitas nepaprastai svarbus iššūkis yra vaikų teisių gynimas. Vaikų išnaudojimas įvairiomis, dažnai iškrypėliškomis, formomis yra vienas didžiausių nerimą keliančių mūsų epochos aspektų. Auklėjimo srityje besidarbuojantys pašvęstieji asmenys negali išvengti pareigos ginti bei skatinti vaikų teises. Konkretus indėlis, asmeninis ar auklėjimo institucijos, galbūt nepatenkina poreikių, bet vis dėlto nėra bergždžias, nes padeda suvokti tokių piktnaudžiavimų šaknis. Pašvęstieji asmenys noriai bendradarbiauja su kitomis pilietinėmis ir bažnytinėmis organizacijomis bei visais geros valios žmonėmis, siekdami laiduoti pagarbą žmogaus teisėms ir skatinti visų, pradedant silpniausiais ir bejėgiškiausiais, gerovę.

Pasirengus paaukoti net savo gyvybę

75. Pirmenybės vargšams teikimas reikalauja gyventi asmenine ir bendruomenine pasirengimo prireikus *atiduoti savo gyvybę* laikysena. Gali tekti net atsakyti galbūt prestižinių darbų, nebeleidžiančių įgyvendinti tinkamus ugdomuosius procesus ir, vadinasi, nepaliekančių vietos būdingiems pašvęstojo gyvenimo bruožams. Juk „mokykla gali būti nepriekaištinga didaktiniu požiūriu, bet nepakankamai liudijanti tikėjimą bei siūlanti autentiškas vertybes“ (55).

Todėl pašvęstieji asmenys pašaukti tikrintis, ar labiau už jaunuolių žmogiškąją bei krikščioniškąją brandą nesiekia akademinio prestižo; ar vietoj solidarumo neskatina konkurencijos; ar kartu su kitais auklėjimo bendruomenės nariais stengiasi visomis išgalėmis auklėti laisvus, atsakingus ir Evangelijos supratimu teisius asmenis.

Ligi žemės pakraščiu

76. Savo konsekracijos galia pašvęstieji asmenys ypatingu būdu yra laisvi, visa palikę, skelbti Evangeliją ligi žemės pakraščiu (56). Gerosios Naujienos skelbimas *ad gentes* jiems yra prioritetas ir auklėjimo srityje. Todėl jie suvokia pamatinę katalikiškosios mokyklos vaidmenį misijų kraštuose. Dažnai mokykla būna vienintelė Bažnyčios buvimo galimybė, kitais atvejais ji yra tinkamiausia evangelizacijos ir humanizacijos vieta, prisidedanti prie neturtingiausių tautų žmogiškosios bei kultūrinės pažangos. Čia svarbu pabrėžti būtinybę vienuolinėms bendruomenėms iš senųjų krikščionybės šalių ir iš misijų kraštų dalytis jas įkvepiančia auklėjimo charizma. „Senieji institutai, iš kurių daugelis yra išgyvenę sunkiausių išbandymų, bet drąsiai išsilaikę ištikus amžius, gali praturtėti palaikydami dialogą ir keisdami dovanomis su mūsų dienomis atsiradusiais steiginiiais“ (57). Toks dalijimasis, kai teikiama parama naujoms vienuolinėms bendruo-

menėms ir bendradarbiauja įvairūs institutai, daro poveikį ir pašvęstųjų asmenų ugdymui.

Taikos kultūra

Taika per teisingumą

77. Kelias į taiką veda per teisingumą. „Štai vienintelis būdas laiduoti mūsų pasauliui taiką ateitį ir iš pagrindų pašalinti konfliktų bei karų priežastis: taika yra teisingumo vaisius <...>. Teisingumas, nesitenkinantis atidavimu kiekvienam to, kas yra jo, bet siekiantis sukurti piliečiams *lygias galimybes* ir taip skatinantis tuos, kuriems dėl jų socialinės padėties, kultūros, sveikatos greisiai atsidurti ar visados likti visuomenės paribiuose be galimybės iškopti iš ten savo jėgomis“ (58).

Mokyti taikos pradedant nuo širdies

Statydinti taiką savo aplinkoje

78. Visa tarptautinė bendrija šiandien suvokia, jog pagrindinis kelias į taiką yra auklėjimas. Iškalbingas to ženklas – įvairūs tarptautinių organizacijų remiami projektai, skirti viešosios nuomonės ir vyriausybių dėmesiui į tai atkreipti (59). Būdami Kristaus, taikos kunigaikščio, liudytojai, pašvęstieji asmenys jaučia neatidėliotiną būtinybę taikos mokymą laikyti vienu svarbiausių savo auklėjamosios veiklos tikslų ir siūlyti savo savią indėlį troškimui tapti taikos statydintoju moksleivių širdyse stiprinti. Karai gimsta žmonių širdyse, ir žmonių širdyse reikia rėsti taikos gynybinius įtvirtinimus. Auklėjimo proceso vertę suvokiantys pašvęstieji asmenys žadina trečiojo tūkstantmečio žmonių širdyse taikos laikysenas – taikos, „kuri yra ne tiesiog konfliktų nebuvimas, bet pozityvus, dinamiškas, visus dalyvauti įtraukiantis procesas, skatinantis puoselėti dialogą ir konfliktus spręsti abipusio supratimo bei bendradarbiavimo dvasia“ (60). To siekdami pašvęstieji asmenys bendradarbiauja su visais geros valios žmonėmis, dalydamiesi su jais pastangomis ir suvokimu, kad neatidėliojant būtina ieškoti naujų idėjų, tinkamų veiksmingam auklėjimui, „kuris visais lygmenimis yra pagrindinė priemonė taikos kultūrai statydinti“ (61).

Mokant vertybių

79. Norint veiksmingai mokyti taikos, būtina parengti programas bei strategijas įvairiais lygmenimis. Svarbu, be kita ko, mokyti moksleivius vertybių ir laikysenų, įgalinančių juos taikiai spręsti konfliktus išlaikant pagarbą žmogaus orumui; organizuoti veiklą, net tokią užklausinę kaip sportas ir teatras, skatinančią ugdytis ištikimybės bei pagarbos taisyklėms vertybes; laiduoti moterims lygias auklėjimo galimybes; prirėkus raginti peržiūrėti mokymo programas, įskaitant vadovėlius (62). Be to, auklėjant būtina perteikti moksleiviams savųjų kultūrinių šaknų suvokimą ir pagarbą kitoms kultūroms. Jei tai įgyvendinama laikantis tvirtų etinių principų, auklėjimas parodo savos ir kitų kul-

tūrų ribas ir sykiu aikštėn iškelia visos žmonijos bendrų vertybių paveldą. Tad „auklėjimui tenka ypatinga funkcija kuriant solidaresnę ir taikesnę pasaulį. Jis gali padėti įtvirtinti visapusišką humanizmą, atvirą etiniam bei religiniam matmeniui ir mokantį tinkamai įvertinti kultūrų bei dvasinių įvairių civilizacijų vertybių pažinimo ir pagarbos joms svarbą“ (63).

Mokyti sugyventi

Ugdyti veiklų ir atsakingą pilietį

80. Trečiojo tūkstantmečio pradžioje dėl neigiamų nekontroliuojamos ekonominės bei kultūrinės globalizacijos padarinių vis reikšmingesnis darosi dalyvavimas bendruomenės gyvenime vietiniu, nacionaliniu ir pasauliniu lygmeniu. Toks dalyvavimas suponuoja tautų sugyvenimui ir žmogaus gyvybei apskritai grėsmę keliančių reiškinių priežasčių suvokimą. Auklėjimas, ir būtent mokykla, yra vaisinga dirva ir tokiam suvokimui skleistis. Tad išskyla nauja ir svarbi užduotis: ugdyti veiklų ir atsakingą pilietį. Šia linkme iškalbingi šie popiežiaus žodžiai: „Teisės į taiką skatinimas tam tikru būdu laiduoja pagarbą visoms kitoms teisėms, nes prisideda prie statydinimo visuomenės, kur, turint prieš akis bendrąjį gėrį, galios ryšiai pakeisti bendradarbiavimo ryšiais“ (64). Gyvendami bendruomenėse, kur „kiekvienas jaučiasi atsakingas už kito ištikimybę; kiekvienas prisideda prie giedros bendro gyvenimo, ženklinamo tarpusavio supratimo bei abipusės pagalbos, aplinkos“ (65), pašvęstieji asmenys čia gali būti atsakingo broliško ženklo.

PABAIGA

81. Šie apmąstymai rodo, jog pašvęstųjų asmenų buvimas auklėjimo pasaulyje yra pranašiškas pasirinkimas (66). Sinodas pašvęstojo gyvenimo klausimais paragino su nauju atsidavimu imtis auklėjimo misijos visų lygių mokyklose, universitetuose ir aukštesniojo mokslo institutuose (67). Raginimas toliau eiti keliu, pradėtu tų, kurie reikšmingai prisidėjo prie Bažnyčios auklėjamosios misijos, išplaukia iš ištikimybės pradienei charizmai: „Dėl savo ypatingos konsekracijos, dėl Dvasios dovanų savito patyrimo, Žodžio uolaus klausymosi ir atpažinimo praktikavimo, dėl laiko tėkmėje jų instituto sukaupto auklėjimo tradicijų paveldo, dėl gilesnio dvasinių dalykų pažinimo (plg. Ef 1, 17) pašvęstieji asmenys geba plėtoti itin veiksmingą auklėjamąją veiklą, šitaip savitai prisidedami prie kitų auklėtojų iniciatyvų“ (68).

82. Bažnytinės bendrystės horizonte pašvęstieji asmenys vis geriau suvokia didžiulį kultūrinį ir pedagoginį turtą, išaugantį iš dalijimosi bendra auklėjimo misija – net jei tai vyksta savitais įvairių tarnybų bei charizmų pavidalais. Būtina iš naujo atrasti bei atnaujinti savo tapatybės suvokimą, vėl surandant profesinę kompeten-

ciją auklėjimo srityje įkvepiančią šerdį – kompetenciją, kuri suvokiama kaip būdas realizuoti savo pašaukimą.

Iš naujo pradėti nuo Kristaus

Šio atnaujinto suvokimo šaknis yra Kristus. Trokšdami vėl atrasti savo misijos motyvuojančią versmę, mokykloje dirbantys pašvęstieji asmenys turi ryžtingai pradėti būtent nuo jo. Iš naujo pradėti nuo Kristaus reiškia įsimąstyti jį jo veidą, ilgiau pasilikti su juo maldoje, idant jį būtų galima parodyti kitiems. Būtent šiai užduočiai Bažnyčia pašaukta naujojo tūkstantmečio pradžioje, suvokdama, kad tik tikėjimu įmanoma išskverbti į to veido slėpinį (69). Iš naujo pradėti nuo Kristaus pašvęstiesiems asmenims taip pat reiškia pradėti nuo tikėjimo, maitinamo sakramentų ir palaikomo vilties, kuri nenuvilia: „Aš esu su jumis per visas dienas“ (Mt 28, 20).

Iš naujo įsipareigojant

Pašvęstieji asmenys, gaivinami šios vilties, pašaukti vėl užsidegti auklėjimo aistra bei mokyklos bendruomenėje gyventi ja kaip įvairių pašaukimų ir įvairių kartų susitikimo liudijimu.

Užduotis mokyti gyventi atrandant giliausią gyvenimo ir transcendencijos prasmę, veikti kartu su kitais abipusiškumo dvasia, mylėti kūrinių, laisvai ir kritiškai mąstyti, įgyvendinti save dirbant, planuoti ateitį – vienu žodžiu, *būti* reikalauja iš pašvęstųjų asmenų iš naujo pamilti savo auklėjamąjį bei kultūrinį įsipareigojimą mokykloje.

Nuolatos save ugdant

83. Pašvęstieji asmenys, leisdami save keisti Dvasiai bei nuolatos save ugdydami, išmoka išplėsti savo horizontus bei suvokti gilesnius įvykių matmenis (70). Nuolatinis ugdymasis taip pat tampa raktu savo auklėjimo misijai mokykloje suprasti bei jai vykdyti taikantis prie labai kintančios tikrovės, reikalaujančios veikti kompetentingai, laiku ir pranašiška. Kultūrinis gilinimasis, kurį pašvęstieji asmenys pašaukti puoselėti, idant laiduotų savo profesinę kompetenciją savo dėstomose disciplinose, administravimo ir vadovavimo tarnyboje, yra teisingumo pareiga, kurios neįmanoma išvengti.

Dalyvavimas visuotinės ir dalinės Bažnyčios gyvenime įpareigoja puoselėti bendrystės ryšius ir paisyti Magisteriumo gairių, pirmiausia tų, kurios susijusios su gyvybės, šeimos, moters vaidmens, socialinio teisingumo, ekumenizmo, dialogo tarp religijų temomis. Šiandienėje pliaralizmo aplinkoje Bažnyčios magisteriumas – tai balsas, autoritetingai aiškinantis reiškinčius Evangelijos šviesoje.

Padėka už svarbią ir taurią tarnystę

84. Katalikiškojo auklėjimo kongregacija šiuos apmąstymus norėtų užbaigti nuoširdžia padėka visiems pa-

švęstiesiems asmenims, dirbantiems mokyklinio auklėjimo srityje. Suvokdama jų užduoties sudėtingumą bei dažnus sunkumus, ji pabrėžia šios *taurios* auklėjimo tarnystės vertę – tarnystės, skirtos, remiantis Evangelijos vertybių įkvėpta asmens ir gyvenimo samprata, suteikti naujosioms kartoms gyvenimo ir vilties pagrindą per kritiškai perteikiamas žinias bei kultūrą.

Kiekviena mokykla ir kiekviena neformalaus auklėjimo vieta gali tapti mazgu daug didesnio tinklo, kuris apgaubia viltimi pasaulį nuo mažiausio kaimelio iki didmiesčio. Juk auklėjime iš tiesų glūdi humaniškesnės ateities ir solidaresnės visuomenės pažadas.

Jokie sunkumai negali atitolinti pašvęstųjų asmenų nuo mokyklos bei apskritai auklėjimo, jei jie tvirtai ir gyvai įsitikinę, jog yra pašaukti nešti Gerąją Naujieną apie Dievo karalystę vargšams ir mažiesiems. Dabartiniai sunkumai bei sumaištis kartu su trečiojo tūkstantmečio aušroje atsiveriančiomis perspektyvomis turėtų galingai akinti paskirti savo gyvenimą naujųjų kartų auklėjimui ir tapti bendrystės kultūros, gebančios pasiekti kiekvieną tautą ir kiekvieną asmenį, perteikėjais. Visų pašvęstųjų asmenų išipareigojimo pagrindinis motyvas ir kartu tikslas yra išiebt ir palaikyti naujųjų kartų tikėjimo ugnį, „šioje naujojo tūkstantmečio aušroje tapti ryto sargais (plg. *Iz 21, 11–12*)“ (71).

Per audienciją, suteiktą pasirašiusiajam prefektui, Šventasis Tėvas šį dokumentą patvirtino ir leido paskelbti.

Roma, 2002 m. spalio 28 d., 37-osios Vatikano II Susirinkimo deklaracijos *Gravissimum educationis* paskelbimo metinės

Kardinolas Zenon GROCHOLEWSKI
Prefektas

Joseph PITTAU SJ
Sekretorius

Nuorodos

- (33) PAŠVĖSTOJO GYVENIMO INSTITUTŲ IR APAŠTALIŠKOJO GYVENIMO DRAUGIJŲ KONGREGACIJA. Iš naujo pradėti nuo Kristaus, 30.
- (34) Plg. JONAS PAULIUS II. Pamokslas švenčiant Eucharistiją per Šventųjų metų Šeimų šventę (2000 m. spalio 15 d., Roma), 4–5: AAS 93 (2001), 90.
- (35) JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 85: AAS 88 (1996), 462.
- (36) Plg. KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Religinis auklėjimo katalikiškojoje mokykloje matmuo (1988 m. balandžio 7 d.), 98–112.
- (37) Plg. ŠVENTOJI KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Katalikiškoji mokykla, 31.
- (38) Plg. Ten pat, 37–48.
- (39) POPIEŽIŠKOJI DVASINIŲ PAŠAUKIMŲ DRAUGIJA. Nauji pašaukimai naujajai Europai. Europos kongreso dėl pašaukimų į kunigystę ir vienuoliškąjį gyvenimą Europoje baigiamasis dokumentas (1997 m. gegužės 5–10 d., Roma), 13.
- (40) PAŠVĖSTOJO GYVENIMO INSTITUTŲ IR APAŠTALIŠKOJO GYVENIMO DRAUGIJŲ KONGREGACIJA. Iš naujo pradėti nuo Kristaus, 31.
- (41) Plg. ŠVENTOJI KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Pasaulietis katalikas – tikėjimo liudytojas mokykloje, 24.
- (42) JONAS PAULIUS II. Universiteto dėstytojų jubiliejus (2000 09 09), 3, 6: AAS 92 (2000), 863–865.
- (43) Šv. JONAS BOSCO. 1883 m. sausio 24 d. aplinkraštis: CERIA E. (leid.). *Epistolario di S. Giovanni Bosco*. SEI, Torino 1959, t. IV, p. 209.
- (44) Plg. PAULIUS VI. Apaštališkasis paraginimas *Evangelii nuntiandi* (1975 m. gruodžio 8 d.), 36: AAS 68 (1976), 29.
- (45) Plg. JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Christifideles laici* (1988 m. gruodžio 30 d.), 51: AAS 81 (1989), 492–496.
- (46) Plg. JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Mulieris dignitatem* (1988 m. rugpjūčio 15 d.), 30: AAS 80 (1988), 1724–1727.
- (47) Plg. JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 57: AAS 88 (1996), 429.
- (48) PAŠVĖSTOJO GYVENIMO INSTITUTŲ IR APAŠTALIŠKOJO GYVENIMO DRAUGIJŲ KONGREGACIJA. Iš naujo pradėti nuo Kristaus, 29.
- (49) JONAS PAULIUS II. Kultūrų dialogas meilės ir taikos civilizacijos labui. Žinia Pasaulinės taikos dienos proga (2001 m. sausio 1 d.), 10: AAS 93 (2001), 239.
- (50) Ten pat, 8, p. 238.
- (51) Plg. JONAS PAULIUS II. *Insegnamenti*, XVIII/2, 1995, 730–744.
- (52) VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Krikščioniškojo auklėjimo deklaracija *Gravissimum educationis*, 9.
- (53) Plg. JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Tertio millennio adveniente* (1994 m. lapkričio 10 d.), 51: AAS 87 (1995), 36.
- (54) Plg., pvz., OFFICE INTERNATIONAL POUR L'ENSEIGNEMENT CATHOLIQUE (OIEC). *Déclaration de la XIVème Assemblée Générale* (1994 m. kovo 5 d., Roma).
- (55) KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Religinis auklėjimo katalikiškojoje mokykloje matmuo, 19.

(56) Plg. PAULIUS VI. Apaštališkasis paraginimas *Evangelii nuntianti*, 69: AAS 68 (1976), 58.

(57) JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 62: AAS 88 (1996), 437.

(58) JONAS PAULIUS II. Kalba audiencijoje Šventųjų metų Vyriausybių, parlamentarų ir politikų šventės proga (2000 m. lapkričio 4 d., Roma), 3 ir 2: AAS 93 (2001), 167.

(59) Pvz., Jungtinių Tautų Organizacija paskelbė Tarptautinę taikos ir neprievartingumo kultūros dekadą (200–2010).

(60) UNO. *Résolution 53/243: Déclaration et programme d'action sur une culture de la paix* (1999 m. spalio 6 d.).

(61) Ten pat, A, str. 1a; str. 4.

(62). Plg. ten pat, B, str. 9.

(63) JONAS PAULIUS II. Kultūrų dialogas meilės ir taikos civilizacijos labui. Žinia Pasaulinės taikos dienos proga (2001 m. sausio 1 d.), 20: AAS 93 (2001), 245.

(64) JONAS PAULIUS II. Tikrosios taikos paslaptis glūdi pagarboje žmogaus teisėms. Žinia Pasaulinės taikos dienos proga (1999 m. sausio 1 d.), 11: AAS 91 (1999), 385.

(65) PAŠVĖSTOJO GYVENIMO INSTITUTŲ IR APAŠTALIŠKOJO GYVENIMO DRAUGIJŲ KONGREGACIJA. Broliškas ir seseriškas gyvenimas bendruomenėje (1994 m. vasario 2 d.), 57: *Enchiridion Vaticanum*, t. 14, p. 265.

(66) Plg. KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Katalikiškoji mokykla ant trečiojo tūkstantmečio slenksčio, 21.

(67) Plg. JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 97: AAS 88 (1996), 473.

(68) Ten pat, 96, p. 472.

(69) Plg. JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte*, 19: AAS 93 (2001), 278–279.

(70) Plg. JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 98: AAS 88 (1996), 474.

(71) JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte*, 9: AAS 93 (2001), 272.

Popiežiaus Benedikto XVI žodis prieš *Regina caeli* maldą

Gegužės 8 d. prieš *Regina caeli* maldą popiežius Benediktas XVI, iš savo buto lango kreipdamasis į Šv. Petro aikštėje susirinkusius tikinčiuosius, pasakė:

„Brangūs broliai ir seserys,

Šiandien daugelyje šalių, tarp jų ir Italijoje, švenčiama Viešpaties Žengimo į dangų iškilmė. Ši iškilmė kviečia krikščionių bendruomenę žvelgti į tą, kuris, praėjus keturiasdešimčiai dienų po savo prisikėlimo, apaštalų nuostabai „pakilo aukštyn, ir debesis jį paslėpė nuo jų akių“ (*Apd* 1, 9). Tad esame kviečiami atnaujinti savo tikėjimą į Jėzų, visų žmonių išgelbėjimo vienintelį tikrąjį inkarą. Įžengdamas į dangų, jis vėl atvėrė kelią į mūsų galutinę tėvynę, kuri yra rojus. Dabar, mūsų kasdienės kelionės žemėje metu, jis palaiko mus Dvasios galia.

Ši sekmadienį minima Pasaulinė visuomenės komunikavimo priemonių diena, kurios tema – „Visuomenės komunikavimo priemonės tautų tarpusavio supratimo tarnyboje“. Dabartinėje vaizdo epochoje žiniasklaida iš tiesų yra nepaprasta priemonė žmonių šeimos solidarumui bei sutarimui skatinti. Tai ypatingu būdu neseniai patyrėme mylimo mano pirmtako Jono Pauliaus II mirties ir iškilmingų laidotuvių proga. Tačiau viskas priklauso nuo naudojimosi būdo. Šios svarbios komunikavimo priemonės gali skatinti individų ir tautų abipusį pažinimą ir dialogą arba, priešingai, kurstyti tarp jų prietarus bei panieką; jos gali prisidėti prie taikos skleidimo arba žadinti smurtą. Todėl būtina nuolatos apeliuoti į asmeninę atsakomybę ir visiems daryti tai, kas pridera, siekiant laiduoti bet kurio komunikavimo objektyvumą, pagarbą žmogaus orumui ir dėmesį bendrajam gėriui. Taip bus prisidėta prie žmonių tebeskaldančių priešiško siekių griovimo ir draugystės bei meilės ryšių, kurie yra Dievo karalystės istorijoje ženklai, stiprinimo.

Grįžkime prie Žengimo į dangų krikščioniškojo slėpinio. Viešpačiui įžengus į dangų, mokiniai, susirinkę aukštutiniame kambaryje, kartu su Jėzaus Motina atsidėjo maldai (plg. *Apd* 1, 14), šaukdami Šventosios Dvasios, kad ji suteiktų jiems galybės liudyti prisikėlusį Kristų (plg. *Lk* 24, 29; *Apd* 1, 8). Vienybėje su Švenčiausiąja Mergele kiekviena krikščionių bendruomenė, rengdamasi Sekminių iškilmėi, šiomis dienomis iš naujo išgyvena šią nepakartojamą patirtį. Mes irgi dabar kreipiamės į Mariją *Regina caeli* giesme, meldami ją saugoti Bažnyčią, ypač tuos, kurie yra atsidėję evangelizacijos per visuomenės komunikavimo priemones darbui“.

Benediktas XVI priėmė diplomatinio korpuso prie Šventojo Sosto narius

(KAP) Gegužės 12 d. popiežius Benediktas XVI priėmė prie Šventojo Sosto akredituoto diplomatinio korpuso narius. Kreipdamasis į diplomatus, atstovaujančius 170 valstybių, popiežius priminė savo pirmtaką Joną Paulių II, kuris savo apaštalavimo kelionėmis buvo „nenuilstantis Evangelijos skelbėjas“ ir „nepakartojamai tarnavo“ žmonijos vienybės reikalui. Jonas Paulius II, pasak Benedikto XVI, kvietęs visus geros valios žmones lavinti savo sąžinę bei statydinti teisingą, taikią ir solidarią visuomenę.

Toliau popiežius sakė: „Esu kilęs iš šalies, kur taika ir broliškumas rūpi visiems gyventojams, pirmiausia tiems, kurie, kaip ir aš, išgyveno karą ir brolių, priklausančių vienai tautai, perskyrimą dėl niokojančių bei nežmoniškų ideologijų, kurios, dangstydamosi svajonėmis bei iliuzijomis, užkrauna žmonėms spaudos jungą“. „Mūsų pasaulis turi būti taikos ir broliško pasaulis“, – kalbėjo Benediktas XVI, primindamas, jog įvairiose pasaulio šalyse tebepažeidinėjamos žmogaus teisės. Krikščioniškosios bendruomenės, politikai, diplomatai ir visi geros valios žmonės turi bendromis išgalėmis siekti taikios visuomenės. Popiežius ragino keistis

dvasinėmis ir kultūrinėmis vertybėmis, būti pasirengusiems visų naudai „dalytis dvasinėmis bei materialinėmis gėrybėmis“.

Benediktas XVI patvirtino, jog Katalikų Bažnyčia primygtinai gins visų žmonių teisę į gyvybę, mitybą, stogą virš galvos, darbą ir medicininę priežiūrą, taip pat į šeimos apsaugą ir socialinę pažangą. Sykiu būtina gerbti kiekvieno vyro ir kiekvienos moters orumą, nes jie sukurti pagal Dievo paveikslą. Siekiant šių tikslų, Benediktas XVI siūlė tarptautinei bendrijai nesavanaudišką Bažnyčios bendradarbiavimą. Jis pabrėžė, jog Bažnyčia sau nereikalaujanti jokių privilegijų, tik – teisiškai apsaugotos laisvės vykdyti savo misiją. Savo kalboje popiežius Benediktas XVI taip pat kreipėsi į valstybes, iki šiol neturinčias diplomatinį santykių su Vatikanu. Jis jų konkrečiai neįvardijo, tačiau aiškiai galvoje turėjo tokias valstybes kaip Kinija, Vietnamas ar Saudo Arabija. Popiežius išreiškė viltį užmegzti diplomatinį santykius su valstybėmis, kurioms prie Šventojo Sosto iki šiol atstovaujama nebuvo.

Diplomatinio korpuso dekanas, San Marino pasiuntinys Giovanni Gallasi savo sveikinimo žodyje pareiškė, jog valstybių bendrija su popiežiumi sieja didelius lūkesčius. Jis teigiamai įvertino Benedikto XVI pasirengimą plėtoti dialogą bei ekumenizmą, taip pat sąžiningą dialogą su visomis religijomis. Iš popiežiaus, jo žodžiais, daug tikisi ir jaunimas. Sykiu diplomatas atkreipė dėmesį į daugialypes grėsmes, keliamas įvairiausio pobūdžio prievartos ir korupcijos, neteisingumo ir nelygaus gėrybių paskirstymo, masinio naikinimo ginklų ir biologinių mokslinių eksperimentų. Visa tai žmonijai gali užtraukti „negrįžtamą katastrofą“.

Pirmosios beatifikacijos iššikilmės Benedikto XVI pontifikate

(KAP) Gegužės 14 d. vyko pirmosios beatifikacijos iššikilmės Benedikto XVI pontifikate. Pirmąkart po trijų dešimtmečių beatifikacijos iššikilmėms vadovavo ne popiežius, o Šventųjų skelbimo kongregacijos prefektas. Popiežiai Paulius VI (nuo 1975 m.) ir Jonas Paulius II asmeniškai vadovaudavo beatifikacijos iššikilmėms. Popiežius Benediktas XVI savo pontifikato metais nusprendė grąžinti ankstesnę tradiciją, kai popiežiai vadovaudavo tik kanonizacijos iššikilmėms. Beatifikacijos iššikilmė metu buvo paskelbtos palaimintosiomis dvi vienuolės: amerikietė Maria Anna Barbara Cope (1838–1918) ir ispanė Asuncion del Corazon de Jesus (1868–1940).

Sekminių homilijoje popiežius kalbėjo apie Dievo įsakymų kuriamą laisvę

(KAP) Popiežius Benediktas XVI gegužės 15 d. Sekminių homilijoje sakė, kad Dievo įsakymai nereiškia laisvės suvaržymo ar jos panaikinimo: Dekalogas suteikia galimybę laisvėje kurti harmoningą visuomeninę tvarką. Pasak Šventojo Tėvo, teisinga žmogiška tvarka galima tik tuo atveju, jei ji kyla iš Dievo ir jei ši tvarka saisto žmones Dievo atžvilgiu. Benediktas XVI priminė krikščioniškųjų Sekminių sąsają su judėjų Šavuoto švente, kurios metu minimas Sinajaus sandoros sudarymas ir Dešimties įsakymų apreiškimas. Popiežius pabrėžtinai kritikavo visas rasizmo, žmonių grupių išskyrimo ar nušalinimo formas. „Bažnyčia turi vis iš naujo atverti tarp tautų esančias sienas ir griauti barjerus tarp rasių bei klasių“, – sakė jis. Dievo Dvasia padeda puoselėti žmonių tarpusavio supratimą ir skatina jį. Dvasia įveikia babelišką kalbų sumaišymą, ji atveria barjerus bei sienas tarp žmonių ir tautų. Šventasis Tėvas taip pat aiškino, kaip reikėtų suprasti atsiribojimą nuo pasaulio. Primindamas sceną, kai Jėzaus mokiniai iš baimės užsidarė kambarėje laukdami Dvasios atsiuntimo, popiežius sakė: „Mes nuolat užveriname savo duris siekdami, kad niekas kitas, išskyrus Dievą, mūsų netrikdytų“. Pasak Benedikto XVI, tikintieji privalo įveikti asmeninius atsiribojimus ir atsiverti ramybės sveikinimui. Šis atsivėrimas reiškia taikos kūrimą ir kreipimąsi į kitus žmones, pirmiausia vargstančius.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
kun. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
diak. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2005, „Bažnyčios žinios“